

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 182. szám
1940. augusztus 14., szerda

Felolós-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

Az egyre erősödő német légi tevékenység csak bevezetője az általános támadásnak

Angol katonai körök számolnak az azzal, hogy már a legközelebbi napokban ezer repülőgéppel indul meg a döntő támadás. Kedden egész nap heves repülőharcok dúltak Anglia felett

Kiéléződtek az olasz—albán—görög ellentétek

London. A Reuter-iroda hivatalos jelentése szerint angol katonai szakértők megdöbbenéssel állapítják meg, hogy az új német támadás még távolról sem érte el maximumát. A németek a támadás elején 200 repülőgéppel támadtak, majd a támadó erőt 300-ra, hétfőn pedig 400-ra fokozták. Az angol katonai szakértő szerint Németország repülőgép tartalékai hihetetlen nagyok és ezeknek a támadásoknak során, amikor az angol légihegemóniát feltétlenül meg akarják dönteni, egységeiket szükség esetén 500 repülőgépre is felerősítik, hogy minél sikeresebb legyen az áttörtő erő. Számolnak azonban angol katonai körökben azzal a lehetőséggel, hogy a most folyó óriási támadás csupán bevezetője annak a nekilendülő offenzívának, amely vagy e héten, vagy talán már a legközelebbi napokban eléri tetőfokát és ebben az időpontban nem lehetetlen, hogy a német hadvezetőség a döntő támadás során 1000 repülőgéppel támad a Sziget országot minden sebezhető pontja ellen, hogy a légiuralmat Anglia felett kiterjeszkítse és ezzel nemcsak a német partraszállást, hanem a végérvényes győzelmet és Nagybritannia meghódolását kikényszerítse.

Washington. Stirling amerikai tengernagy ma nyilatkozott az Anglia ellen megindult német támadásról. A tengernagy szerint a német léghaderő fölényre elvitathatatlan és az USA-nak elsőrendű teendője, rendezni jóviszonyát Oroszországgal és Japánnal, nehogy Keletről Nyugatról, Északról és Délről egyszerre támadás érhesse és a támadások közepette egyedül álljon. A tengernagy szerint a németek angol partraszállása igen rövid időn belül bekövetkezhetik. Egyébként híre jár, hogy Amerika rövidesen elismeri a Szovjet hakti akcióit.

Moszkva. Moszkvai lapok nagy figyelmet szentelnek az Anglia elleni német támadásnak és megállapítják, hogy Afrikában az olaszok hadműveletei következtében vált katasztrófássá az angolok helyzete. A moszkvai lapok úgy tudják, hogy a spanyol kormány fegyvére már Londonba érkezett, melyben a spanyol nagykövetség tiltakozását jelentette be a Foreign Office-ban, a megszigorított angol ostromzár miatt.

Kedden 64 angol gépet pusztított el a német léghaderő

Berlin. Augusztus 13-án hajnalban újból elindultak az angol partok felé a német vadász, bombavető és zuhanó repülőegységek.

A német légi erő kedd hajnalban megtörte az angol légizárat. Goodwinand kikötőjében két angol árjásgőzöst elsüllyesztettek a német bombák.

Kedden a német bombázók és zuhanó repülőgépek több repülőteret bombáztak, számos helyen robbanásokat s tüzvészeket okoztak, egyes repülőtereken a földön álló gépeket valóságos szilánkokká ronsolták szét.

A NTJ jelentése szerint a keddi támadás során a németek összesen 64 angol gépet pusztítottak el, 7 német repülőgép hiányzik. Ezek közül az angol gépek közül harmincnegyeven légi csatában, 15 a földön pusztult el, a többi Aarlborgnál semmisült meg. Eastchurchnál a német támadások hat hangárt, légvédelmi berendezéseket, benzintartályokat, valamint 12 záró léggömböt semmisített meg.

Berlin. (Rador.) A keddi angol támadásokkal kapcsolatosan megállapítják, hogy ezek során a Themze mentén levő Eastchurch és Aldershot repülőterét rongálták, illetve semmisítették meg. Öt német repülőgép kedd délután nem tért vissza támaszpontjára.

Berlinből jelentik: Hivatalos megállapítás szerint Dover mellett kedd hajnalban a német bombavető 4 záró léggömböt felgyújtottak, amelyek lángolva zuhanok le.

Berlinből jelentik: Angol gépek Aarlborg várost 12 géppel támadták meg, melyből ötöt légi harcban, hatot a légvédelem útján semmisítették meg a németek. Az angolok kedden

másodszor is támadást kíséreltek meg Aarlborg ellen, ezúttal 11 gép segítségével. A második angol támadás során 5 angol gép pusztult el, úgy hogy összesen 16 angol gép vesztett el Aarlborg elleni támadással kapcsolatban.

Hivatalos német jelentés a hétfői bombatámadásokról és légi harcokról

Berlin. (Rador.) A német hadsereg főparancsnoksága a következő közleményt adta ki: Augusztus 12-én német légi egységek támadásokat intéztek Anglia déli és délkeleti részén levő kikötők és légikikötők ellen.

Portsmouth katonai kikötőt erősen bombázták. Vesper óriási arányú villanvüzelem és több hajógyár a lángok martaléka lett. A

Elsötétítették az eget a támadó német repülőgépek

London. Hivatalos jelentés szerint augusztus 13-án a hajnali órákban Anglia délkeleti részén magasan a felhők felett ellenséges gépek jelentek meg. Az angol légvédelmi tüzérség ágyúi és a felszálló angol vadászgépek tevékenysége légi harcot eredményezett, amelyről az angol légügyi miniszter jelentése később a következőket közölte:

Hétfőről keddre virradó hajnalon mintegy 100 német repülőgép jelent meg Anglia déli, délnyugati és északnyugati partjai felett. Valósággal elsötétítették az eget. A német gépek hullámos bukórepüléssel közeledtek. Az első Messerschmitt-gépet egy vidéki partmenti városban a légvédelmi

kikötői berendezéseket is bombatalálatok érték. A bombatámadásokat követő légi harcok során összesen 43 ellenséges repülőgépet semmisítettünk meg. Manton, Canterbury, Gavrings és Limpne repülőterein felgyújtottak és megsemmisítettek hangárokat, műhelyeket és különböző épületeket. Mantonban egy vadász repülőgéprajt éppen akkor támadtak meg, amikor fel akart szállni három Hurricane repülőgépet pedig a földön semmisítettünk meg. Más nyolc repülőgépet egyéb légi kikötőkben pusztítottunk el. Dover közelében repülőgépeink felgyújtottak két védő léggömböt. Az ezt követő légi harcban az ellenség 30 repülőgépet vesztett. A part mentén Southendről keletre bukórepülőgépek erős támadást intéztek egy jól védett hajókaraván ellen. A légielhárító utagek, valamint a vadász repülőgépek erőteljes működése ellenére két, egyenként 5500 tonnás kereskedelmi hajót megtorpedóztunk, egy másik kereskedelmi hajó kigyulladt. Augusztus 12-éről 13-ára virradó éjszaka Swansea és Cardiff kikötőjében levő hajókat, valamint légielhárító utageket bombáztunk. Plymouth és a Humber folyó torkolata közelében védő léggömböket támadtunk meg.

Az angol kikötők bejáratánál újabb aknákat helyezettünk el. Augusztus 13-ára virradó éjszaka angol repülőgépek észak- és keletnémetországi városokat bombáztak, anélkül, hogy jelentősebb károkat okoztak volna. A légielhárító utagek 4 ellenséges repülőgépet semmisítették meg.

Az ellenség a tegnapi nap folyamán összesen 92 repülőgépet vesztett.

amelyek közül tizenkettő a földön pusztult el, négyet légielhárító tüzérségünk lőtt le, a többi légi harcban semmisült meg.

Huszonegy német gép tünt el. Az Észak-tengeren német aknafelszedő hajók megütözték angol gyorshajókat és ez az ütközet német sikerrel zárult.

Valószínűnek látszik, hogy az angol hajók közül egy nem térhetett vissza kikötőjébe, míg a német hajók sértetlenek maradtak és tervszerűen folytatták munkájukat.

Berlin. A vasárnapi és hétfői légitámadásokkal kapcsolatban újabban megállapítás nyert, hogy a Dover elleni nagy légitámadás és az abból kifejlődő légi csata során az angolok összesen 89 gépet veszítettek, míg 7 óriás repülőgépük súlyosan megrongálódott.

Berlinből jelentik: A hétfőről keddre virradó éjjelen a német támadás több órán át tartott és a hatalmas angol légvédelmi agyuzás ellenére sikerült több bombát ledobni, amelyek mindenütt robbanásokat és hatalmas tüzeket okoztak.

Ágyuk leszállásra kényszerítették és a gép 20 éves német pilótája ejtőernyővel kiugrott a gépből, azonban leesett és szörnyet halt.

Az angol légügyi minisztérium később a következőket jelenti: Kedd reggel ellenséges repülőgépek közeledtek az angol partokhoz és több bombát dobtak le fürdőhelyekre. A támadásoknak néhány emberáldozata volt. Egyes ellenséges repülőgépek a déli partoknál Hamshire tartományt bombázták és néhány polgári személyt megöltek. Az angol repülőgépek és a légielhárító ágyúk felvették a harcot a német gépekkel és az ellenség veszteséget jelentősek, de számszerűen nem ismeretesek.

Adakozzunk a magyar közművelődésre!

A Magyar Népközösség könyvtára minden magyarnak rendelkezésére áll díjtalanul, A tárgymutató elkészítése előtt könyvadományok szíves beküldését várjuk a Iosif Vulcan ucca 12. szám alatt levő Központi Irodába

Egvelőre annyi bizonyos, hogy 10 német bombavetőt és egy vadászgépet lelőttünk. Három angol vadászrepülőgépet eltűnt.

Londonból jelentik: Anglia délnyugati partjainál egy német repülőgép kényszerleszállást végzett. A német pilóta gépfegyverrel

Vasárnap és hétfőn valósággal megtizedelték a németek az angol légihaderőt

Berlin. A kedd reggel német sajtó az angol partvidékeken, a La Manche-ban és a Themse torkolatánál kivívott nagy német légi győzelmekről foglalkozik. A Völkischer Beobachter ünnepli a német hadirepülőök eiszánt és áldozatkész teljesítményeit és

történelmi tényként állapítja meg, hogy Anglia tengeri hatalmának megcsorbítása után ezuttal a napnál világosabban bizonyosodott be, hogy a német légi erő felsőbbisége az angolokéval szemben elvitathatatlan.

A Deutsche Allgemeine Zeitung történelmi visszapillantást vet a francia nagyvezérkar titkos okmányaihoz fellelt adatokra és most még jobban igazoltnak lát minden ott talált hivatalos francia megállapítást, ugyanekkor pedig megállapítja ezeknek a francia titkos aktáknak hitellességét, amit most a tények igazoltak be. Megérthető most már — írja a Deutsche Allgemeine Zeitung — a franciák kétségbeesett könyörgése az angol szövetségeshez, mikor a repülőgépek és az angol légihaderő Flandriába, Belgiumba, Hollandiába és Északfranciaországba való küldését kérték, — de ugyanekkor még tisztábban megérthető az a körülmény is, hogy miért nem küldték el az angolok az előbb megígért, majd egyre halogatott és végül is megtagadott repülőerő-segítséget a francia legyvertársnak.

Az angol segítség elmaradásának oka most már nyilván kiviláglik a vasárnapi és hétfői eredményekből:

az angol légiflotta nemcsak, hogy gyenge volt, hanem nem állott elegendő gép rendelkezésre ahhoz, hogy a kontinensre küldhessen segítséget, mert azokat mind a Szigetország megvédésére kívánta felhasználni.

Angliának tehát nem volt elegendő repülőgépe a francia szövetséges megsegítésére, ma pedig bebizonyosodik, hogy

nincs elegendő és kellő erejű légiereje saját országa megvédésére.

Mindehhez most már még az a súlyosító körülmény is hozzájárul — fejezi be cikkét a nagy német újság, — hogy

vasárnap és hétfőn valósággal megtizedelték a német repülőök az angol légihaderőt

A Deutsche Allgemeine Zeitung katonai tudósítása szerint az angolok eddigi számításai szerint vasárnap 93 és hétfőn 73 gépet veszítettek.

Churchill az alsóházban a harc folytatásáról beszélt

London. (Rador.) Az angol alsóházban Churchill angol miniszterelnök kijelentette, hogy „összeszorítjuk sorainkat és folytatjuk a harcot”, majd sajnálkozását fejezte ki azért a sajnálatos veszteségért, amely Ausztráliát és az angol birodalmat érte a miniszterek és tisztek ama csoportjának elvesztésével, akik — mint katonák az őrhelyeiken — a borzalmas repülőszerecsényességnek estek áldozatul.

„Anglia kiéhezett Franciaországot”

Genéből jelentik: Több francia lap kedd reggel azzal kapcsolatosan írt cikket, hogy a közkeletű francia flottához tartozó Melpomene és Roxan benzintartályhajókat az angol flottaparancsnok a francia hajóskapitányok tiltakozása ellenére lefoglalta és a palesztinai angol flottához osztotta be. A francia lapok ezzel kapcsolatban élesen kikelnek ama francia körök ellen, melyek egyrésze még mindig Angliával rokonszenvezik és hangsúlyozzák, hogy az Anglia által egykor szövetségese: Franciaország ellen életbejuttatott blokád mindaddig nem kevesebb mint 250 ezer

tüzelt a feléje közeledő munkásokra. Végül is lefegyverezték és foglyul ejtették.

Londonból jelentik: A légiügyi miniszter közlése szerint a hétfőről keddre virradó hajnalon végrehajtott légitámadás áldozatainak számát még hozzávetőleg sem tudják megállapítani.

tonna élelmiszertől fosztotta meg a franciákat, tehát Anglia nem ártallia, hogy egykori fegyvertársát, amely nagy mértékben angol érdekekért áldozta fel magát, most a leglelkiesmeretlenebb módon kiéheztesse.

A francia hadsereg leszerelésének utolsó szakasza

Clermont Ferrandból jelentik: A francia hadsereg leszerelése most jutott utolsó szakába. A tartalékok várják a német hatósági rendelkezéseket, hogy visszatérhessenek a megszállott területekre, ahol mezőgazdasági munkákat végeznek majd.

Az alban kisebbség elnyomásával vadolják olasz részről Görögországot

Tirana. (Rador.) A Stefani-üggyökség jelentik: A görög fennhatóság alatt élő alban lakosságot mélyreghorította a görög-albán határon történt politikai gyilkosság. Mint ismeretes, Hoggia alban irredenta politikust alban területen, közvetlenül a határ közelében megölték. A meggyilkolt politikus holttestét lefejezve találták meg. Amint most kiderült,

a gyilkosok görög személyek voltak, akik magukkal vitték Hoggia fejét Görögországba és ott átadták a hatóságoknak tekin-

Washingtonból jelentik: 161 értesült helyen tudni vélik, hogy az USA brüsszeli nagykövete kormányra utasítására feladja nagyköveti állását. A nagykövet kedden Lisszabon keresztül Washingtonba repült.

Az indiai kongresszus nem hajlandó tárgyalni az angol alkotmánymódosítási tervéről

Bombay. (Rador.) Maulana Azad a pándiai nemzeti kongresszus elnöke a Reuter-ügynökség munkatársa előtt kijelentette, hogy nem hajlandó elfogadni az angol alkirály meghívását és nem hajlandó tanácskozni az új indiai alkotmánnyal kapcsolatos angol tervekről.

— Nincs semmi értelme — mondotta — a további vitának. A pándiai értekezlet végrehajtó bizottsága egyébként a jövő vasárnap összejut és ez ki fogja nyilvánítani India lakosságának véleményét.

Nehru az értekezlet elnöke ugyancsak hangsúlyozta, hogy áthidalhatatlan a szakadék az alkirály javaslat és a pándiai értekezlet igényei között.

széves fenyegetéseket kapott.

Éz a gyilkosság, amely a csamurial albánok körében mélyreghorította a görög-albán határon történt politikai gyilkosság. Mint ismeretes, Hoggia alban irredenta politikust alban területen, közvetlenül a határ közelében megölték. A meggyilkolt politikus holttestét lefejezve találták meg. Amint most kiderült,

A szóban lévő terület egyébként a jelenlegi török-albán határnak a loni-tenger part-

jától egészen Anina vidékéig terjedő részén terül el. Ezen a területen ötszáz-ezer alban mellett mindössze 107 ezer görög él. A csamurial albánok az elnyomás ellenére etnikai szempontból tömör egységben maradtak és megőrizték nyelvüket, valamint szokásaikat. A csamurial albánok hazaszeretetüket különösen 1924-ben mutatták ki, amikor a lausannei egyezmény alapján lakosságcsere történt Görögország és Törökország között. A görög kormány ekkor annak a kívánásának adott kifejezést, hogy az ösz-

Európa új vihaszarka nyíltatik a Balkán, ahol az olasz-albán-görög viszony miatt feszültté vált a helyzet a macedón határon

tettel arra, hogy a görög hatóságok már több évvel ezelőtt díjat tűztek ki annak jutalmazására, aki ennek a nagy alban hazafinak fejét be tudja mutatni. Az olasz hatóságok ugy értesülnek, hogy a levágott fej a görög hatóságok rendelkezésére faluról-falura vitték, megmutatják a lakosságnak azzal a szándékkal, hogy megfélemlítsék az Iridine-i albánokat.

Hoggia egyébként maga is Iridine-ből származott és a közelmúltban kényszerült arra, hogy a görög hatóságok üldözése elől elmeneküljön Csamuriából, mert a görögök nem tudták megbocsátani azt a propagandát, amelyet Csamuriának az anyaországhoz való csatolása érdekében fejtett ki. Az alban népvezér Albániába menekült, de a határon túlról életve-

szes csamurial mohamedánokat, vagyis az egész alban lakosságot Törökországba szállítsák. A csamurial lakosok ellenállása, amelyet albániai testvéreik is támogattak, oly erős volt, hogy a görög kormány végül is arra kényszerült, hogy tervéről lemondjon és elismerje a csamurial albán származását. Ma a görög elnyomás még elviselhetetlenebbé vált és a lakosság jelentős része arra kényszerült, hogy Albániába szökjék.

A görög hatóságok olyan híreket terjesztettek, hogy az albánok rövidesen lementároldják az olaszokat.

Az albánok azonban semmiesetre sem válnak a görögök eszközeivé.

(Folytatás az 5-ik oldalon)

Tatarescu volt kormányelnök:

„Román—német szerződés sem akadályozhatta volna meg Bessarabia és Északbukovina átadását . . .”

A volt kormányelnök politikai tanulmányban magyarázza az ország husz éven keresztül követett külpolitikáját és ismerteti mint maradt magára Románia a világpolitikai események következtében

Bucuresti. A román belpolitikai élet legfrissebb eseménye Tătărescu Gheorghe királyi tanácsos, volt többszörös miniszterelnök „Bessarabia és Északbukovina kiürítése” című füzetje, amely most jelent meg. A volt miniszterelnök érdekes tanulmánya bizonyos mértékig igazolóirattal jellegű válasz azokra a bíráló-

tokra, amelyek a háború utáni és főként a legutóbbi években folytatott román külpolitikát érték de ugyanakkor feltárja az európai nemzetközi politikának is több olyan összefüggését, amely az események összefüggésébe helyeztet megvilágításával méltán számíthat az érdeklődésre.

A német—orosz megegyezés történelmi fordulata

Tătărescu királyi tanácsos azt magyarázza meg tanulmányában, hogy miképpen jutott el Románia az 1940. június 26-ikáról 27-ikére virradó éjszaka eseményeihez. A volt miniszterelnök azzal kezdi, hogy a Világháború után két csoport alakult ki Európában.

Az egyik oldalon azok az államok állottak, amelyek a vesztes háború utáni új helyzet és a békeszerződések ellen küzdöttek, míg a másik tábor a győztes és területileg megnagyobbodott államok alkották.

A létfenntartási parancsnak megfelelő politika volt, amikor Románia a világháború után egykori szövetségeseivel nemcsak fenntartotta a kapcsolatát hanem igyekezett ki is mélyíteni.

Az egymást követő kormányok, ha belpolitikai tekintetben a legváltozatosabb eltérések voltak is közöttük, külpolitikai téren mindenkor ezt a politikát folytatták.

A szomszédállamokkal való viszony ismertetése során Tătărescu királyi tanácsos részletesen foglalkozik a román—orosz kapcsolatok megjavítására irányuló kísérletekkel.

Már 1923-ban a Bratianu-kormány kísérletet tett az Oroszországgal való viszony rendezésére. Az e célból Bécsbe összehívott értekezlet azonban meghiúsult, mert a szovjetkormány azt kívánta hogy tárgyalják meg Bessarabia kérdését is. Hat évvel később, 1929-ben Moszkvában aláírták a Briand—Kellogg-paktum előzetes életbeléptetésére vonatkozó egyezményt amelyben az aláíró államok lemondtak a vitás kérdéseknek háború után való elintézéséről. A legyőzkönyv aláírása után Litvinov külügyi népbiztos a Szovjetszövetség és Románia között fennálló régi és komoly bézeteltérésekre emlékeztette Románia képviselőit. Rigában 1932. januárjában újabb tárgyalások voltak egy megnemítámadási egyezmény megkötése érdekében, de az egyezmény nem jött létre, mert orosz részről olyan záradék beiktatását kívánták amelyből kiténik, hogy a Szovjetszövetség nem ismeri el Bessarabia csatlakozását. Ugyanabban az évben, szeptemberben Genfben megint tárgyalások indultak meg a megnemítámadási szerződés megkötésére, de Litvinov ekkor is olyan megelégedő egyezmény aláírását kívánta, amely kimondja, hogy a nemítámadási egyezmény nem oldja meg a két állam között fennálló vitás ügyeket. 1933. júniusában pedig Londonban aláírták azt az ismeretes egyezményt amely a háború utáni nemzetközi meghatározását szabályozta. Ebben az egyezményben a Szovjetszövetség elismerte, hogy minden terület, amelyen valamely állam tényleges hatalmat gyakorol, nem képezheti támadó fellépés tárgyát. Ezen az alapon 1934-ben elkerült helyreállítani a diplomáciai összeköttetést Románia és a Szovjetszövetség között, majd az enyhült légkör bátorítására 1935-ben bevezetés tárgyalások indultak meg a két állam közötti viszony végleges rendezése érdekében.

Ezek a tárgyalások azonban nem jártak kézzelfogható eredménnyel, mint ahogy az azután megkísérelt közlekedési politika is meghiúsult a szovjetkormány ellenállásán amíg végül az 1939. és 1940. évbéli események olyan privilegizált helyzetet teremtettek a Szovjetszövetség részére, amelyben a Romániával való barátságos politikának semmi jelentősége sem volt számára.

A második európai háborút — írja Tătărescu — olyan korszakalkotó esemény előzte meg, amely a mai kor történetének egyik legjelentősebb kihatású fordulata volt: a német—orosz megegyezés.

Tătărescu szerint ez az igazán világot felzörgató esemény volt a döntő tényező mindazokban a lépésekben, amelyek lehetővé tették a háború kitörését és amely a Kelet-Európában utólag bekövetkezett átalakulásokat előidézte.

A holnap történetírója jobban meg tudja majd állapítani, hogy az orosz—német érdekköröknek ebben az egyezményben foglalt elhatárolása milyen mértékben hatott ki Románia sorsára is.

A német—orosz megegyezés után megindult a

német—lengyel háború amely három hét alatt Lengyelország vereségével végződött.

Lengyelország bukása megfosztotta Romániát az egyetlen támogatástól, amely megvédhette volna a Szovjetszövetség esetleges támadásával szemben.

„Eljön majd az idő, amikor minden az ország tudomására lehet hozni . . .”

A norvégiai expedíció után május 10-én megindult nyugaton a nagy támadás. Az egész idő alatt a román állam az 1939. szeptember 6-iki koronatanács által nyilvánított semlegességi politika mellett tartott ki. Ezen a koronatanácson egyetlen hang sem kívánta más megoldást, Valamennyi kormány, amely azóta került az állam élére, változatlanul arra törekedett, hogy Romániát távolítsa a háború körzetéből és hogy a szomszédországokkal fennálló vitás ügyek rendezését a háború utánra halassza el.

Eljön majd az idő — írja Tătărescu — amikor minden megkötöttség nélkül tudomására lehet majd hozni az országnak azt az egész diplomáciai tevékenységet, amelyet ennek a két célúnak elérése érdekében fejtettek ki az egymásra váltakozó kormányok.

Az 1940. március 6-iki koronatanács sem szólt fel senki az ország magatartásának megváltoztatása

„Támogatás helyett engedékenységet tanácsolok . . .”

Az új helyzetben a régi kötelezettségek alapján vállalt támogatás megadása lehetetlenné vált, mert az újabbkelti támogatási szerződések teljesítése sem volt már lehetséges.

Támogatás helyett Románia azt a kemény tanácsot kapja, hogy engedjen.

Az egymásratorlódt történelmi események ismertetése után Tătărescu királyi tanácsos maga veti fel a bírálókat által hangoztatott szemrehányásokat. Egyesek — írja a volt miniszterelnök — azt állítják, hogy Románia nem lett volna egyedül ha szövetségese lett volna Németországnak. Mások viszont azt hangoztatják, hogy nem került volna sor az orosz ultimátumra, ha bármilyen természetű egyezmény fűzte volna Romániát a Szovjetszövetséghez. Tătărescu vitába száll ezekkel a vádakkal és kimutatja, hogy a múltban nem lehetett elképzelni szövetségi szerződést a revizionista hatalmak valamelyikével. Az oroszokkal viszont, szerinte, azért nem lehetett megegyezni, mert

Moszkva sohasem akarta hivatalosan és nyíltan elismerni Bessarabia csatlakozását.

Véleménye szerint a román—német szövetség sem tudta volna a június 26-iki eseményeket megakadályozni és nem védhette volna meg Romániát az orosz követelésekkel szemben. A német birodalmi kormány súlyos áldozatokra volt kénytelen. Fontos német érdekeket áldoztak fel és bizonyára nem könnyű szívvel sokkal fontosabb érdekeket, mint amelyeknek egy német—román szövetségből eredhettek volna. A német—orosz egyezmény után Németország nem segíthette volna meg Romániát a Szovjetszövetséggel szemben 1940. június 27-én.

A tanulmány célkitűzéseit tuimendően a volt miniszterelnök röviden az új délkelet-európai kérdésekben is állást foglal és egyedül megoldásnak a lakosságcsere tartja. Végül pedig azt ajánlja hogy az ország úgy belső, mint külső politikai életében igazodjék hozzá az új európai rendhez és bízzék abban, hogy

TESTA

A legbiztosabb hűlés ellen

érdekében. Pedig a koronatanácsnak tudomására hozták azokat a lépéseket is, amelyeket a Szovjetszövetség támadásának megakadályozására és megakadályozására tett a kormány, ha a támadás mégis bekövetkeznék. Az ezekre a lépésekre kapott válaszok természetesen után

a kormány joggal hihette, hogy egyetlen nagyhatalom sem nézné jó szemmel a Szovjetszövetségnek a Dunavölgyében való előnyomulását és hogy Bessarabia kérdését az új európai rend végleges szabályozása előtt nem vetik fel, orosz támadás esetén pedig Romániát nem hagynák segítség nélkül.

Molotov március 29-iki beszéde valamint a moszkvai román követnek utólag adott magyarázata egyetlen szót sem tartalmazott, amely ezt a feltételezést megcáfolta volna.

Mind Ezeket a feltevéseket és minden előrelátást semmivé tették azonban az 1940. májusának és júniusának senki által nem álmozdított és minden képzeletet felülmúló villámgyorsasággal bekövetkezeti eseményei. Norvégia, Hollandia és Belgium elbukott, Dánia megadta magát és a történelemben páratlan nemzeti sorozatos vereségek után Franciaország is letette a fegyvert.

Május 10-ike tehát történelmi jelentőségű keresztut-nan volt, amely felborította Európa egész nemzetközi elhelyezkedését és rendszerét. Május 10-ike vége vetett Románia szövetségeseinek az 1918. évi győzelem által megteremtett európai rendnek és az általuk kiépített egész egyensúlyi rendszernek. Összeomlott az angol—francia barátság és ugyanakkor Olaszország is belépett a háborúba. Az olasz hadiüzenet és az egész német hadseregnek nyugaton való lekötöttsége szabadon hagyta Kelet-Európát minden túlnyomó befolyás kezdeményezésének, viszont Németország hihetetlen iramú győzelme meggyorsította a Szovjetszövetség kezdeményezését.

azt a vereséget, amelyet a történelmi sorsszerűség által teremtett mostoha körülmények miatt szenvedett el, a jövő helyrehozhatja.

A Curenul éles támadása

A Curenul első oldalán a lap főszerkesztője, Pamfil Seicaru cikket jelentetett meg Tătărescu Gheorghe volt miniszterelnök külpolitikai ténykedésével kapcsolatosan kiadott politikai füzetéről és többek között ezeket írja:

„Megérttem azt az erkölcsi kényszert, — írja Seicaru — amely Tătărescu volt miniszterelnököt arra készítette, hogy egy 21 oldalas kiadványban adja magyarázatát, miért kellett Bessarabiát és Északbukovint kiüríteni. Egy magyarázó közleményvel feltételezhető, hogy felsorolják az összes okokat, amelyek az ország közvéleményét tájékoztatják.

Tătărescu azonban nem tartja alkalmasnak a nyilvánat, hogy teljes magyarázattal szolgáljon, hanem azt írja brosurájában, hogy „először az óra, amikor teljes részletekkel közölhető lesz az országgal, mi volt a célja egész politikai és diplomáciai akciónak

és ebben az órában megismerhetik majd mindazokat a nehézségeket, amelyekkel a kormánynak meg kellett küzdenie és azokat a fenyegetéseket amelyekkel harcolnia kellett”. Ha tehát — amint Tătărescu volt miniszterelnök beismeri — nem közölhető megfelelő bizonyítékokkal alátámasztva a kormány diplomáciai akciója akkor miért siet mégis megnyugtítani a nemzetet?”

„A volt miniszterelnök Bessarabia és Északbukovina kiürítésével kapcsolatban érzi, hogy felelőssége áll fenn és nem is várhatja az eseményektől, hogy igazolják a politikáját. Mit is akar nekünk magyarázni Tătărescu volt miniszterelnök? Azt írja hogy 1919-től 1940. júniusig valamennyi kormány egyetértett a külpolitikai vonalvezetésben, amely egyébként az egész nemzet jóváhagyását bírta.”

Ezután Seicaru boncolgatja a világháború utáni

URANIA: Nanyifilmek színháza. Tel.: 12-32.

Két film, két sláger egy műsorban!

MA: 5 órától

I. Virginia Bruce és Melwyn Douglas romantikus filmje, az **Ejtéll találka**

II. Irene Dunne és Carry Grant legszebb filmje, az **Ördögi asszony**

Legújabb UFA hirdető! * Figyelem!

Jön: Lengyelországi hadjárati

kormányok külpolitikai irányvezetését és hangsúlyozása azokat a hibákat, amelyeket Tătărescu kormányzata alatt és azon kívüli elkövetett felemlíti, hogy Paris biztosítékot adott annak idején arra vonatkozóan, hogy a szövetségesek katonai egyezménye a Szovjettal készen áll és később azután Németország köztül a Szovjettal egyezményt. Vajon ki volt annak

idején Románia párisi követe? — teszi fel a kérdést a cikkíró — nem Tătărescu Gheorghe?

A volt miniszterelnököt támadó cikkét Pamfil Seicaru így fejezi be: „A volt miniszterelnök alighanem sejt valamit és ezért siet magát védeni. Az ő lelkiismerete is azt kiáltja: vádolt!”

CAESAR és CROMWELL:

Az új európai rendszer két vezérének történelmi ősei

Ez év mindenkinek sok meglepetést hozott. Most, nagy a kontinentális villámháború vége és az emberek az eseményeket a maguk számára igyekeznek értelemmel elrendezni, utólag megmagyarázni, a már babonás jóslatoknak és horoszkópoknak, de ugyanakkor az érdekes történelmi összehasonításoknak továbbadását tapasztalhatjuk. Kevés kérdés foglalkoztatta erősebben külső országok közvéleményét is, mint a német nép vezérének szerepe és irányító hatása a háborúban. Ebből a szempontból Göring marsall nyilatkozata és azok a hivatalos jelentések, amelyek be-

számoltak arról, hogy Hitler kancellár vezette a hadműveleteket és minden elhatározásánál — még annál is ami eleinte kockázatosnak látszott, mint a sedáni áttörés után a merész abbevillei lekanyarodás a tengerpárhoz — egyedül vállalta a döntést. A történelemben aligha fordult elő, hogy egy háború egyszerű közkeletűjéből a következő nagy háború legkitűnőbb hadvezére váljék. Ez a jelenség oly rendkívül volt, hogy az emberek figyelmét még a történeleknél is jóval erősebben lekövetelte.

A napoleoni hamis párhuzam

A német hadi akciók jellegükben és felépítésükben oly sok hasonlóságot mutattak az utóbbi évek politikai akcióival: a meglepetés elemének teljes kihasználása, gyorsaság, az ellentét lélektanának helyes ismerése és számításba való beillesztése, lökéletes előkészítés, stb., hogy többen, hivatalos jelentések től és nyilatkozatoktól függetlenül vélték mindkét akciónál ugyanannak a szellemnek és egyéniségnek irányító hatását felfedezni, Németországban mindenki tudott Hitler kancellárnak május 10-éről egészen a berlini bevonulásig terjedő megszakítatlan jelenlétéről a hadszíntereken és arról, hogy személyére való tekintet s félelem nélkül kereste fel nem egyszer a veszélyes pontokat, az aggodalmaskodók jöttései elhárítván azzal, hogy „aki még sorsát nem töltötte be, azon úgy sem fog a golyó”, amit 1914-19 között először tapasztalhatott.

Ilyen körülmények és talán az, hogy a német nép vezérének helyzete és hatalmi szava a kontinensen ma hasonló ahhoz, ami Napoleoné volt uralmának delelőjén. Tiltsd után, amikor az orosz cárral való meg egyezés következtében európai terveinek többé mi sem állt utólag és nem maradt más ellentete mint a brit szigetbirodalom, időzhetik elképzeltük a sűrűn felbukkanó napoleoni analógiákat és a két történelmi egyéniségnek párhuzamba állítását. Érdekes, hogy Mussolini is többször hasonlították össze Napoleonnal. Ugy érezzük azonban, hogy mindkét esetben elnagyolt felületesség láthat csak rokonosságokat ott, ahol azok valóban alig léteznek. Napoleon közel van az őshöz és talán ez teszi, hogy a legtöbb esetben először rá gondoltunk, amikor rendkívül politikai egyéniségek hasonlóságának mértékét keressük.

Sem Mussolini sem Hitler pályafutása nem analóg lényegében Napoleonéval, ellenben igenis van mindkettőnek történelmi őse a fehér emberiség változatos sorsának kavargásában. A két őse neve: Julius Caesar és Oliver Cromwell. A főmez őstörte nem tévedt amikor az összehasonlításokat keresi. Mert még a kivétel is egyéniség felismerésében is a törvényszerűség, minthogy pedig a múltat jobban áttekinthetjük, a jelenhez is egyszerre valamilyen varázsvesszőt leltünk, és helyesen érzünk meg bizonyos párhuzamosságokat.

A német nemzetiszocializmus uralomra jutása előtt még különösen kedvelt dolog volt a Duce és Napoleon Bonaparte között hasonlóságokat keresni. Ez nemcsak a Mussolini-tanulmányunkban már akkor sem volt nehéz felfedni ennek az egondoláshoz lazaságát. Mussolini az a kivételes egyéniség, akinek álma — realitások, és egy nemzet számára a legnagyobb és legelső valóság mindig a saját ereje.

Politika és hadvezérség

La patria non si nega, la patria si conquista — a hazát nem tagadni kell, de meg kell hódítani! — így hangzik a fasiszmus egyik mussolinista jelszava és pontosan ezek azok a szavak, amelyeket soha Napoleon nem mondhatott volna. Lehet, hogy a divatos szóval élve, éppen ez volt a veszteség, mert a francia császár hazátlan ember volt (Korzika korán távolba homályosodott), hazátlan embernek lenni pedig annyit, mint határokat nélküli embernek lenni, az igazi valóságérzék hiányát szenvedni, ma Egyiptomban, holna Oroszországba viharzani a hatalombórt szenvedéssel és megvárakozni az igazi erőközponttól, aminek neve Franciaország lett volna, ha Napoleon nem az, aki. Nem, az első Bonaparte császárhoz hasonlítani akár Hitler kancellárnak, akár Benito Mussolinin, lényegbevágó tévedés. Napoleon a világtörténelem legnagyobb tékozló fia volt, azzal a különbséggel, hogy — a végén sem mehetett haza, mert hiszen éppen ez kihullott az életéből.

Az új európai rendszer két megalkotója ezzel szemben nagyon mélyen gyökerezdik saját népében és nemhogy ezen népek történelmi erőinek eltérő jellegűek, de éppen ellenkezőleg, a betöltött.

Julius Caesart és Cromwellt mondjuk mint az igazi asóket, Hitler kancellár esetében az analógiának vannak persze szembeszökő vonásai. Ugy Caesar, mint Cromwell a politikából nőttet bele a hadvezérségbe. Cromwell még hozzá, mint egy vallási világné-

még mindig csak felületi része, éppen úgy, mint az a grafológusok számára biztosan igen figyelemreméltó „jellegzés”, hogy a Führer és a háromszáz évvel előzőlt élt Lord-Protector, Cromwell, név aláírása meglepően sok rokonvonalat mutat.

Julius Caesar bizonyosan közelebb áll mint történelmi és, de ugyanakkor tudatosan választott nélda, kén Benito Mussolinéhoz; Cromwell mint az európai történelem három évszázadon keresztül páratlanul maradt jelensége Adolf Hitlerhez. Bár ebben az esetben csak önkéntelen és öntudatlan párhuzamokról lehet beszélni.

A párhuzam azonban Julius Caesar, Oliver Cromwell és az új európai rendszer két irányítója és megalkotója között ott mélyül el és mutatja azt, amit hallamosok volnánk politikai törvényszerűségnek nevezni, ahol kitűnik, hogy szociális forradalmaknak és a politikai tér megnagyobbodásával járó szükséges átrendezések voltak sorsjelölő képviselői és az idő ilyenképen megérett az érvényesülésükre Caesar egy látszólag tehetetlenné vált politikai rendszerű állattal, amely elég jó volt Róma városának és az általa felszigetnek kormányzásához, de szüklőtörőinek bizonyult, amikor egy világbirodalom kormányzóvárd került a sor. Nagyobb politikai térségek kialakulásához igen sokszor a politikai módszerek átalakulására van szükség. Ez történt Caesar idejében és nagyon könnyen meglehet, hogy ez történik a mi időkben, csak még nem fogjuk egészen fel. Mégis azt mondjuk, hogy Caesar csak látszólag bontotta le Róma hagyományos rendszerét és hogy így tett annak nem egyet len oka lesz uralmának igen rövid ideje, de az is, hogy ugyanaz a politikai okosság hatotta át, ami később követőjét Mussolinét. Mert amíg például a nagy birodalom Mátyás király, a vezető egyéniség, halála után összeomlott és az alexandriai görög világbirodalom Nagy Sándorral állt és bukott, Caesar hatását a római államszervezet rövid reperkusszió után. Különbözőbb károsodás nélkül kibírta, amiben része volt annak, hogy Caesar a folytonosságot nem szakította meg, a hagyományos formákat alig érintette. Lanem csak gyakorlatban, mégpedig a hatalom gyakorlásában változtatott.

A világbirodalom kialakításában is példát mutatott ez a politikai és a mély kolonizációval, azzal, hogy nyolcvanezer paraszt-katona családot telepített például Gibraltárra, ugyanakkor azonban a birodalom szélső területeit is bevonta Róma kormányzatja és politikai életébe. Caesar hatása a mai Olaszországban igen nagy, mint emlékezés és szimbólum fehére márvány mellszobrá ott áll Benito Mussolini dolgozószobájában, amióta csak a Duce a mindig újra újuló Rómát vezeti.

Caesar forradalma

Azt lehetne mondani, hogy a hatalom megszerzésének módjai tehát mindig hasonlatosak és kezdetben az erős egyéniség vezetésén és nem a parlamenteken épülnek. Ez vitatható tétel és az analógiának

Cromwell, a világtörténelem rejtélyes egyénisége

Oliver Cromwellt nálunk kevésbé ismerik. A nyilvánosság arénájában kevés drámaibb sorsot élt meg a világ, mint a hitvallásában őszinte és lelkiében örökké kilükkéshetetlen emberét, aki hosszú pályafutása alatt néha szembe került azzal, amiért egykor küzdött, aki magánéletében puritán, keresztényi és megközelíthetetlen volt, alkalmi feladatainak végrehajtásában viszont kiméletet és gyengeséget nem ismerő nagy családja ellenére tökéletesen magányos és mindent egybevetve, az angol történelem legrejtélyesebb egyénisége. Egy kiváló magyar történetíró azonban helyesen mondta róla, hogy Cromwell az egyetlen ember, aki egymaga adott irányt Anglia egész fejlődésének és aki a történet nagy intézményekkel a parlament és katonaság pártjaival, a vallásos szektákkal szemben egészen új tekintélyt teremtett olyat, amilyent Julius Caesar óta nem ismert a világ: a háborúban és békében egyaránt nagy, uralomra szillett férfiának tekintélyét.

Ehhez hozzátehetjük, hogy soha embernek sem Cromwell előtt, sem ő utána nem volt totális hatalma Angliában. Neki volt igaz, hogy forradalomban vagy talán ez maga volt a forradalom. Ez a hatalom a fanatikus meggyőződés és ugyanakkor a gyakorlati érzék erején alapult. Cromwell az angol nép javáért harcolt a felső rétegek ellen és a nép megkérdezése nélkül. Egy eszmélet forradalomnak volt hordozója, ami azonban túlnőtt rajta: ő a puritán és a fanatikus honosította meg különben a polgári házasság intézményét Angliában és ezzel először a keresztény egyházak ideje óta Európában, ő, a vallásos, aki nem fogadta el a koronát, fejeztette le a királyt, hogy ezzel megtörje az Isten kegyelméből való királyság

létét de ugyanakkor senki úgy, mint ő, nem hitt az Isteni kegyetemben. Csodálatos pályafutására, egész életére, amellyel betöltötte a küldetését, amiben hitt, a maga sem találta más magyarázatot, mint ezt: kegyelemben voltam. Ez különben keresztényebb fogalmazása Zrínyi Miklós latin jelmondatának: Sors bona, nihil aliud.

Az angol forradalom teremtette meg háromszáz év előtt az első angol demokráciát, a bibliai alapú erősen szocialisztikus mellékhatásokkal, ez a demokrácia egyházi és vallási térről vetítette át magát politikai síkra és ebben a fejlődéstörténetben az angol szász, az angol és az amerikai egy puritánus-törőli fakadt demokráciák, különböznek más országok ilyen irányú kísérleteitől. Cromwell ellágyulást nem ismerő hatalmi politikával harcolt a brit szigetek tengeri érdekeiért, vagyis az akkori világhatalomért, ugyanakkor minden protestáns ügy védőjének tartotta magát és éppoly kevésbé tűrte, hogy protestánsokon bántó dás essék, mintahogy például a mai Németbirodalom természetes védőjeként és határozott oltalmazójaként szerepel a világon bárhol élő németnek.

Katonai szervező zsenialitására jellemzőek a „vasbordások” ironsides, ami azon a gondolaton épült, hogy az oldalszárnyakon kell szerepelni mindig erősebbnek lenni, mint az ellentét várja. Minthogy a vasbordások lovasok voltak, tulajdonképpen ezeknek a csapatoknak szervezésével vált a cromwelli forradalmi hadsereg gyorsabb és ütőképesebb lovagerré, mint a királyi „reakló” csapat volt. A Lord-Protector földrajzi, stratégiai érzékére pedig leghangzúsabban az volt az első angol, aki Gibraltár fontosságát a brit hatalom számára felismerte.

Aminek csak most jött el az ideje

A lényeges azonban az volt, hogy Anglia a reformációval egyszerre esett át a maga államszervezeti, közjogi, polgári, szociális, vallási és világhatalmi forradalmán illetve az új időknek megfelelő átalakulásra. Ennek „kegyelemmel” jelölt végrehajtója volt Cromwell. Németországnak viszont türelmi „handicap”-je volt, hogy ugyanebben az időben csak a valóságtól átalakulással kapcsolatos harcát tudta rettentően súlyos és pusztító formák között végig vinni és csak ezen a téren jutott el a feloldó egyeztetéshez, a szintézishez. A fehér világnépek, vezető hatalmak között csak a német nép nem találta meg a maga szociális forradalmának és egységbe olvadásának formáit és lehetőségeit, a maga belső és önálló fejlődésének nagy megrázkódtatását és tisztító nitát egészen a huszadik századig. De amikor ennek ideje még is elérkezett, akkor törvényszerűen telemelkedett az

ember is, akkt a végrehajtásra a sors kijelölt. A nagy nemzeteknek törvényszerűen meg van a maguk Caesarja, vagy a maguk Cromwellje. Mindkettő a rend és szabadság kérdésének vastagol törőtt küzdött és cselekedett. Cromwell tízennyolc évi közpályá után túlélte rendszerét, utána kiegyezés lett, de amit tett, mégis elengedhetetlen volt Anglia fejlődésében. És ma is az új idők Caesarjait diktálják a történelem dübörgő iramát.
Y. M.

CORSO: 5. 7.15, 9.30. Utolsó nap!

I. **ALOMA** Dorothy Lamour
II. **Az alvilág réme** Akim Tamiroff, Clair Trevor
465. számú UFA hira dő

Holnap

AZ ÁLLAMI SORSJÁTEK HUZÁSA

E húzás alkalmával összesen 39 millió értékű nagy és kis nyertesek kerülnek szétosztásra.

VÁSÁROLJON SORSJEGYEKET!

Görög hivatalos jelentés: Nem albán nemzeti hőst, hanem gonosztevőt gyilkoltak meg

Athénből jelentik: A görög távirati iroda az Albániában történt gyilkossággal kapcsolatban a következő hivatalos nyilatkozatot adta ki: „Daud Hogia, akit most megöltek, nem nemzeti hőst, hanem közönséges gonosztevőt. Mintegy 2 hónap előtt két albán érkezett görög területre, akiket gyanús viselkedésük miatt letartóztattak és akik bevallották, hogy az albán igazságügyi kormányzat részéről kaptak megbízást Hogia megölésére.

„Igazságot Albániának!”

Róma. A Giornale d'Italia a lap főszerkesztője négyhasábos címmel ír cikket „Igazságot Albániának” címmel és „Hiábavaló Görögország mosakodása” alcímmel. Az olasz lap visszautasítja a görög hivatalos nyilatkozatot, mint egyszerű kifogást és mosakodást a felelőség alól és

megcáfolja azt az állítást, mintha a meggyilkolt nem lett volna nemzeti hőst, hanem egyszerű büntetett.

Hogiat — írja az olasz lap — egész Albániában becsülték, aki élete kockáztatásával harcolt az albán szabadságért és a görög terror elől menekült el.

Görög pásztorok gyilkolták meg Hogiat az athéni kormányzat utasítására — írja a Giornale d'Italia — és hiábavaló a mentegőzés, mert a legjobb bizonyíték az a tény, hogy 20 év előtt tüzték ki a vérdíjat és a gyilkosság most történt meg.

Tény az, hogy Hogiat egy kikötőünnepségen együtt látták az olasz hatóságokkal és ez volt a görög részről elindított merénylet indítóoka. Olaszország jól tudja, fejezi be az olasz lap cikket, milyen irtózatos szenvedéseket túrnak a görög iga alatt nyögő albánok.

Velencében találkoznak az olasz és jugoszláv külügyminiszterek

Belgrádból jelentik: Cincár-Markovics jugoszláv és gróf Ciano olasz külügyminiszterek a jövőhéten Velencében találkoznak.

Tizenöt korosztályt hívtak be Bulgáriában fegyvergyakorlatra

A bucaresti-i „Capitala” című lap közli Szófiából a DNB távirati iroda tudósítójának következő jelentését:

Bulgáriában tizenöt korosztályhoz tartozó férfiakat, kezdve az 1904-es korosztálytól, akik eddig katonai szolgálatot nem teljesítettek, fegyvergyakorlatra hívtak be azzal a céllal, hogy szeptember elsejétől kezdve 75 napon át katonai kiképzést nyerjenek.

Roosevelt felhatalmazást kapott a nemzeti gardák és tartalékerők rendkívüli felhasználására

Washington. (Rador.) A képviselőház hadügyi bizottsága megadta Roosevelt elnöknek az általa kért azt a felhatalmazást, mely szerint a nemzeti gardákat, valamint az összes tartalékerőket rendkívüli szolgálattételre egy évi időtartamra, az USA nyugati partvidékén, az Amerikához tartozó különböző szigeteken és gyarmatokon felhasználhatja. A hadügyi

akinek fejére 20 év előtt díjat tűztek ki. Nem igaz az a tendenciózus hír, mintha ennek a meggyilkolt rovtimultu embernek — mint a görög távirati iroda közleménye a továbbiakban leszögezi — levágott fejét falról-falura vitték volna. Egvébként Görögországnak Csamuriána vonatkozó jogát és a határokat az 1912-es európai bizottság ismerte el. Végül hangsúlyozza görög hivatalos nyilatkozat, hogy a gyilkosok albánok voltak.

bizottság által megszavazott javaslat a napokban kerül jóváhagyás céljából a parlament plénuma elé.

Washingtonból jelentik: A szenátus 71 szá-

Moszkvai lapvélemény:

Az USA beleavatkozik a háborúba?

Moszkva. A szovjet hadsereg hivatalos lapja, a Krasnaja Zvezda szombati számában az Egyesült-Államokkal foglalkozva a következőket írja: „Az Egyesült-Államoknak a havannai konferencián tanúsított magatartása világosan elárulja, hogy az USA katonai készülődésének belejezése után azonnal beavatkozik az európai háborúba, vagy legalább is megszállja

a nyugati féltekén levő európai hirtokokat. A havannai konferencián elfogadott javaslatok bizonyítják, hogy az Egyesült-Államok nem törődik a nyugati féltekén levő angol, francia és holland birtokok védelmével, hanem előkészítik az utat a birtokok elfoglalására. A jelző: „Amerika az amerikaiaké”, tehát ugyancsak azt: „Amerika az északamerikaiaké” — fejezi be cikkét a szovjet lap.”

Olasz előretörés Afrikában, Malta katonai célpontjait ismét bombázták

Róma. Az olasz nagyvezérkar 65. számú jelentése: „Az olasz haderő az angol hadsereg zöme ellen végrehajtott teljes erejű támadása során Brit-Szomáliában heves küzdelmek után elfoglalta Adalent. A harcok még folyamatban vannak. Ugyanebben a körzetben az ellenség visszavonulása után megtaláltuk egy

angol repülőszázados holttestét. Egy ellenséges Bleinheim-gépet lelőttünk, egy olasz gép nem tért vissza kiinduló pontjára. Olasz bombázták benzin, olaj és fűtőanyagkészleteket bombáztak nagy eredménnyel Malta szigetét és fontos angol katonai támaszponton nagy tüzeket okoztak.

Tiltakozik az USA Távolkelet status-quojának megbontása ellen

Tokióból jelentik: A japán sajtó nagy cikkekben foglalkozik azzal a látogatással, amelynek során Grew, az USA tokiói nagykövete a japán külügyminiszternél a Japán-indokínai tárgyalások felől érdeklődött. A lapok úgy tudják, hogy ez alkalommal

az amerikai nagykövet már eleve tiltakozását jelentette volna be minden olyan Japán terv ellen, amely a status-quo megbontására igyekeznék a Távolkeleten azért, hogy Japán tengerészeti katonai és lég-

ügyi támaszpontokat kívánna Francia-Indokínában.

A japán sajtó anélkül, hogy a fontos diplomáciai tárgyalások érdemi részéről tudomása lenne, a legerélyesebb formában visszautasít minden japán kérdésbe történő beavatkozást az USA részéről és leszögezi, hogy

Japán saját érdekei megvédésére és jövőbeni célkitűzéseit szolgálóan olyan intézkedéseket tesz, amilyeneket jónak lát, tekintet nélkül arra, hogy azok más államoknak tetszenek-e vagy sem.

FORUM nyáron is nagy filmeket játszik.

Egy régen várt filmretek, a nyári szezon legnagyobb filmje

A csábító

ORNET GYÖRÝ hírs regénye után

MA PREMIERE

Françoise Rosay, Pierre Renoir, Sylva Bataille és Troubetzkoy herceggel a főszerepben. — UFA híradó!

Előadások: 5, 7.15 és 9.30 órákor

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-11. Szigonyca: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Égész évre ... 840 l. || Negyedévre 210 l.
Félévre ... 420 l. || Egy hónapra 70 l.

Panama — Argentinában

Buenos Aires. (Rador.) A DNB levelezőjének közlése:

Argentina közvéleményét jelenleg a franciaországi Stavisky-üggyel sokban hasonló bérletügy foglalkoztatja. Ennek az ügynek politikai oldala is van, amennyiben a több hónap óta tartó sajtótámadások folytán alakított szenátusi vizsgálóbizottságnak sikerült megállapítania, hogy számottevő politikusok és a parlament egyes tagjai néhány száz ezer pesóig emelkedő pénzszegeket fogadtak el. A tények szerint a palomani repülőterrel szomszédos nagykiterjedésű területet, amelyet a katonai hatóságok néha katonai gyakorlatok céljaira béreltek ki, tulajdonosai megvásárlásra ajánlották fel a kormánynak. A kormány azonban — az igen magasnak teendő ár miatt — az ajánlatot nem fogadta el. Egy üzérkedő társaság később a tulajdonosok által kért vételár feléért megvásárolta az egész területet, amelyet aztán közbenjárók útján az első ízben tett ajánlati áron adott el a kormánynak. A közbenjárók jelentős összegeket kaptak. Az ügybe kevert politikusok között van a kamara volt elnöke, Kaiser is.

— **KIRÁLYI MUNKAKIHALLGATÁSOK.** Bucuresti. A főudvarnagyi hivatal 69. sz. jelentése: Jfelsége a király augusztus 13-án munkakihallgatáson fogadta Ion Gligurta miniszterelnököt, Manolescu külügyminisztert, Stan Ghitescu munkaügyi minisztert, dr. Gomonu egészségügyi minisztert és dr. V. Gruiu igazságügy-minisztert. A délután folyamán Petre Logadi belügyi államtitkár és Gheorghe Mugur, a rádió elnökhivatala vezetője jelent meg az Uralkodó előtt.

— **Mihai nagyvaida trónörökös körútja.** Bucuresti, Mihai trónörökös, Alba Iulia nagyvaidája, a Cahul, Campulung, Braza, Predeal és Malnas helységeken levő országos táborok meglátogatása során Caracostea nemzetnevelésiügyi miniszter, Sidorovic Teofil országosparancsnok, Soimescu professzor és Talmaceanu vezredes szárnysegéd kíséretében több országos-örkállítást, iskolát és táborozóhelyet látogatott meg, majd ellenőrző körútja után visszatért Sinaaba.

— **Ion Macovei közlekedésügyi miniszter helyszíni ellenőrzőútja.** Bucuresti. Ion Macovei közlekedésügyi miniszter megvizsgálta a napokban megnyitott Brassó—azugai vasutvonalat, azonkívül azt az új vonalat, amely Marmarost össze fogja kötni Erdélyvel.

— **Florin Manoila tanárt a kultuszminisztérium államtitkárává nevezték ki.** Bucuresti. Jfelsége, Florin Manoila tanárt kultuszminiszteri államtitkárrá nevezte ki.

— **RENDFENNTARTÁSSAL MEGBIZOTT EGYSÉGEK FELFEGYVERZÉSE KIKÉPZÉS CÉLJÁBÓL.** Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium hivatalosan közli: A rend fenntartására szolgáló lozverek a megfelelő csendőri, illetve rendőri szervek vezetésében és felügyelete alatt állnak és azokat csak kölcsönösen juttatják a rendfenntartással megbízott és teljesen megszervezett egységek rendelkezésére kiképzés céljából, amikor azok feletti ugyancsak hatósági felügyelet áll. Ugy ezeknek a lozvereknek mint személyeknek száma igen csekély.

— **Összehívták az ifjovi ügyvédkamara nagyválasztmányát.** Bucuresti. Seiseu, az ifjovi ügyvédi kamara dékánja augusztus 14-én reggel 9 órára összehívta a kamara nagyválasztmányát, hogy azon a zsidók jogi helyzetét szabályozó alaptörvényvel kapcsolatosan szükségesé vált kérdések ügyében intézkedjenek.

— **Ujabb menekültcsoport érkezett Besszarábiából Iasi-ba.** Iasi. Az oroszok által megszállott Besszarábiából ma újabb visszatelenülő menekült szármány érkezett. A megszállott területekről érkezettek a prefektus, a polgármester valamint a kormányzóság vezértitkára fogadta a iasi-i állomáson, ahol a helyi Vörös Kereszt kirendeltség nyomban megérkezésük után megvendégelte őket. A megszállott területekről most megérkezett főként asszonyokból és gyermekekből álló mintegy 96 család jórészt Iasi-ban telepszik le.

— **Borzalmas szökőárt okozott a karolinai vihar.** Georgetownból jelentik: A hirtelen támadt orkán Karolina tengerpartjain még sohasem tapasztalt szökőárt idézett elő.

— **SZEPTEMBER 15-TŐL MEGKEZDIK A LFG. VÉDELMI KÖNYVECSKÉK LATTAMOZÁSÁT.** Bucurestiből jelentik: A tengerészeti és légügyi minisztérium közli, hogy szeptember 15-től megkezdődik a légvédelmi könyvecskék ellenőrzése. Ez az ellenőrzés azt a célt szolgálja, hogy megállapítsák: mennyiben töltik eleget a polgárok annak az előírásnak, hogy a légvédelmi előadásokat előírás szerint hallgassák és azon résztvegyenek.

— **Csak indokolt esetben lehet törvényszéki és táblai tárgyalásokat elhalasztani.** Bucuresti. Gruiu igazságügyminiszter a táblák és törvényszékek főnökeihez intézett táviratában elrendeli, hogy a tárgyalások elhalasztása körüli visszaélések megállítására, pontosan ellenőrizni kell, hogy a felek összpontosítva vannak-e, az ügyvédek nem állanak-e rendelkezésre és nem áll-e módjában a peres feleknek új ügyvédet szerződtetni. Csak indokolt esetekben lehet a tárgyalásokat a jövőben elhalasztani.

— **ISMÉT MEGKEZDŐDNEK PARISBAN A SZINIELŐADÁSOK.** Genf. (Rador.) A DNB. távirati iroda jelenti: A francia rádió jelenti, hogy több párisi színház, így közöttük a Comedie Francaise rövidesen megkezdik előadásait. Ugyancsak a rádió jelenti, hogy rövidesen megkezdik működését a Zene- és Szépművészeti Akadémia is.

— **A FRANCIA VÁROSOK TÖBB KART SZENVEDTEK, MINT A MÜEMLÉKEK.** Clermont-Ferrand. (Rador.) A francia szépművészeti ügyek vezérigazgatója a Paris Soir című lap munkatársának kérdésére közölte, hogy az amjensli katedrális, továbbá a laoni, soissoni katedrálisok is érintettek, ezzel szemben a beauvaisi székesegyház és városháza nagyon megrongálódott. A seintisi templomok szintén megrongálódtak, a kastély azonban séretlen. Cajais és Dunkerque súlyos rongálásokat szenvedtek. A loirei kastélyok sérültek, az amboisei kastély kivételével, melynek egy része elpusztult. A vezérigazgató hozzátette, hogy a városok többet szenvedtek, mint a történelmi műemlékek.

— **Rémhírtérjesztésért letartóztattak harmadik csoportja.** Bucuresti. A belügyminisztérium ma két rendelkezésével a rémhírtérjesztésért letartóztatott egyének harmadik csoportját: Kapsa Constantin, Velner Mihály Dávid, Jakobsescu Paul, Olinescu Mihai és Solomon Misu egyéneket kényszerlakhelyre utalta. A belügyminisztérium ezuttal is felhívja az ország lakosságát, hogy őrizze meg hidegvérét és ne adjon hitelt rosszindulatú és államellenes érdekből fakadó rémhírtérjesztéseknek.

Idill az első osztályban

— Erdekes Madame, én elutazásom előtt egy nappal mindig egészen betegnek érzem magam...

— Oh uram, akkor miért nem utazik öt két nappal előbb?..

Ausztráliai államférfiak végzetes repülőgép-szerencsétlensége

London. (Rador.) Ausztráliában súlyos repülőszerencsétlenség történt, amelynek számos ausztráliai miniszter és közéleti személyiség vált áldozatává. A Cambera melletti repülőterről indult el egy utasszállító repülőgép, mely tíz utast vitt magával, akik minisztertanácsban való részvétel miatt indultak utnak. A repülőgép a camberai repülőterről történt felszállás után rövid idővel lezuhant és az eddigi jelentések szerint a bennülő tíz utas közül 7 életét veszítette, míg a többi is halálosan megsebesült. A repülőszerencsétlenség halálos áldozatai között vannak Akten helyettes ausztráliai miniszterelnök, Terdan ausztráliai hadügyminiszter, Sir Arny Kellve légügyminiszter és Wick tábornok, az ausztráliai hadsereg vezérkari főnöke.

— **Meghalt az olasz szenátus 95 éves doyenje.** Róma. Conte Bicaretti, az olasz szenátus doyenje 95 éves korában meghalt.

— **Uj vérkeringést vitt Franciaország életébe a párisi tőzsde megnyitása.** Páris. A tőzsde megnyitása új vérkeringést hozott a főváros és az egész ország gazdasági életébe.

— **Argentinában tiltakoznak az angol világhatalom ellen.** Buenos-Ayres. Mint minden évben, úgy idén is nagy ünnepek voltak azon a történelmi évfordulón, melyet Buenos-Ayres fővárossá válásának történelmi dátumaként jegyeztek fel, mert ekkor győzték le az expedíciós angol csapatokat és felszabadították az országot az angol befolyás alól. Az ünnepség szónokai tiltakoztak a világ minden részében megnyilvánult angol befolyás ellen.

— **Rekord buza-termés Törökországban.** Isztambul. (Rador.) Hivatalos jelentés szerint Törökország buza-termését 6.63 millió tonnára, árpatermését 2.27 millió tonnára, rozstermését 0.52 millió tonnára, tengeri-termését 7.3 millió tonnára, gyapottermését pedig 0.09 millió tonnára becsülik. Az idei török buza-termés rekordmennyiségnek felel meg.

— **Megszűnik a politikai biztosok rendszere a szovjethadseregben.** Moszkva. A Tass-iroda jelentése szerint az orosz szovjethadvezetőség megállapította, hogy a hadsereg teljes megszerzése semmi kívánivalót nem hagy hátra, ezért elhatározta, hogy az úgynevezett politikai megbízottak alkalmazását a vörös hadsereg keretén belül megszünteti. Ez év augusztus 15-től kezdődően lép ez az intézkedés hatályba, ugyanakkor azonban ezeknek a politikai megbízottaknak helyébe a magasabb katonai egységeknél: hadosztály, dandár és hadtestparancsnokságoknál, nemkülönbön nagyobb hadhájak és repülőegységek parancsnokságainál „katonai biztosok” fognak működni, politikai tanácsadó és irányító szervekként.

— **Erdélyi iparosok küldöttsége a munkaügyi miniszter előtt.** Bucurestiből jelentik: A munkaügyi miniszter tegnap az erdélyi és bucaresti-i iparos és kereskedő testületek képviselőinek küldöttségét fogadta, mely alkalommal emlékiratot nyújtottak át a miniszternek az iparosság szükségleteire vonatkozóan. A munkaügyi miniszter, miután figyelemmel meghallgatta a kiküldötteket, megígérta teljes támogatását.

— **Dr. Kun hazaérkezett, ismét rendel.** Str. Grig. Alexandrescu 1. 3792

— **Besszarábiai és északbukovinai menekültek segélyezése.** Bucuresti. A belügyminisztérium hivatalosan közli, hogy a mindeddig elhelyezkedést nem talált besszarábiai és északbukovinai menekültek megállapított segélyüket — felnőttek napi 50 leit és gyermekek napi 20 leit — csak azoktól a prefekturától igényelhetik, ahol letelepedtek, illetve ahol számukra a megfelelő menekült-könyvecskéket kibocsátották.

— **Honthy Hanna prózai szerepkörre a Vigaszínházhoz szerződött.** Budapestről jelentik: Honthy Hanna prózai szerepekre a Vigaszínházhoz szerződött.

— **Dr. Epstein Béla hazaérkezett, rendeléseit megkezdte.** Str. Eminescu 40. 3778

— **TÖBBMILLIÓ LEI ERTEKŰ ARANYAT, LOPOTT SZAKÁCSNŐJE EGY NAGYSZEBENI ÉKSZERESZTŐL.** Nagyszeben. Max Springer, nagyszebeni ékszerész feljelentést tett a rendőrségen, hogy Mejer Mária nevű szakácsnője három vaskazettát lopott tőle, amelyekben többmillió lei értékű arany volt. A szakácsnőt letartóztatták és hosszas kihallgatás után bevallotta, hogy ő a tettes. Elmondotta azt is, hogy a kazettákat elássta a földben. A lopott arany egyrészt vőlegénye, Fröhlich András értékesítette Nagyszebenben. Ennek az eladott aranyak az értékét félmillió leire becsülik. A nyomozás folyik.

ÓVÁS!

Tudomásunkra jutott, hogy két egyén a „Magyar Párt” nevében házról-házra járva, rendeléseket vesz fel különböző dolgokra. Mivel a „Magyar Párt” már két éve nem létezik és mert a Romániai Magyar Népközösség aradvárosi szervezete senkinek sem gyűjtésre, sem rendelésekre felhatalmazást nem adott, kérjük, hogy az ilyen ürüggyel jelentkező egyéneket a legközelebbi rendőrőrszemenek adják át.

Dr. PALÁGYI IENŐ,

a Romániai Magyar Népközösség aradvárosi szervezetének elnöke.

Csütörtökön utaznak vissza Romániából Berlinbe a német Hitlerjugend szervezet vezetői

Bucurestiből jelentik: A Hitlerjugend német ifjúsági szervezet képviselői constantai látogatásuk után ma visszaértek Bucurestibe. Bucuresti nevezetességei meglátogatása után Alexianu helytartó ebédet adott tiszteltükre, amelyen résztvettek dr. Gomoiu és Nichifor Crainic miniszterek, Sidorovici Teofil, Cretu és Zeno államtitkárok, Nanu ezredes, valamint Harrenberg és Mierönbach német követségi tanácsosok. Nanu ezredes megleghangú beszédben üdvözölte a német ifjúság kiküldötseit, akik a román fiatalságban is a hazaszeretet és a hűbéliség előharcosait ismerhették meg. A prefektus beszédét Hitler Adolf, valamint a német nép és ifjúság életével végezte. John miniszteri tanácsos, a német ifjúság vezetője köszönetet mondott azért a meleg fogadtatásért, amely mint mondta, barátságosabb volt, mint elképzelték. A Hitlerjugend boldog annak a 3 esztendő együttműködésnek tudatában, melyet a román ifjúsággal együtt, karöltve végez.

Alexianu királyi helytartó minden egyes német vendégnek román nemzeti ruhát és román motívumokkal díszített tárcát ajándékozott. A német parancsnokokat délután fél 6 órakor Gigurtu miniszterelnök fogadta kihallgatáson, akinek a német vendégek vezetője köszönetét tolmácsolta. Fabricius német követ és felesége 7 órakor fogadást rendezett, majd Bucuresti városában adott társasvacsorát a vendégek tiszteletére, akik csütörtökön elhagyják Romániát és Berlinbe utaznak.

— **Amerikába utazik a norvég trónörökös felesége.** London. (Rador.) A Reuter-iroda jelentése szerint Martha hercegnő, a norvég trónörökös felesége elfogadta Roosevelt és felesége meghívását és látogatást tesz gyermekével együtt az Egyesült-Államokban. Tegnap el is utazott Stockholmból, hogy Petsamohan egy amerikai hajó fedélzetére szálljon.

— **MINDEN PROPAGANDATEVÉKENYSÉG KORMÁNYELLENŐRZÉS ALÁ KERÜL JAPÁNBAN.** Tokió. Konoye herceg rendeleteire a propaganda és Információs osztályokat, a három fejezeten tájékoztató szolgálókat a miniszterelnökség plonnan szervezett államvédelmi bizottságának jonnhatósága alá helyezte. A bolgár, külügy. és hadügy. körébe eső mindenemű propaganda és tájékoztató, az Iradalom, a film és rádió Japánban a jövőben szigorú kormányellenőrzés alá kerül.

— **Ülésezik a Népszövetség ellenőrzési bizottsága.** Genf. (Rador.) A Népszövetség ellenőrzési bizottsága augusztus 21-én Genfben ülést tart. A bizottság tagjai megtárgyalják a helyzetet, amelybe a Népszövetség került ugy pénzügyi, mint személyzeti vonatkozásban. Elsősorban Avenoi főtitkár lemondásával fognak foglalkozni, majd határozatot hoznak az intézmény ideiglenes vezetését illetően.

— **Rémhírtérjesztésért elítélt munkás.** Bucuresti. A büntető törvénykönyv 329. szakasza alapján a galati bíróság Avram Segallt, a Titan-művek galati munkását rémhírtérjesztésért 15 napi fogságra és pénzbüntetésre ítélte.

— **Barátságos mérkőzések.** Vasárnap délelőtt negyed 12 órakor AAC—Egyelőrtés mérkőzés az AAC-pályán, fél 2 órakor az ifjúsági csapatok játszanak. Ugyaradon a Transilvania és a Titanus játszanak fél 6 órakor, előtte fél 4 órakor a két ifjúsági csapat. Az Unirea-pályán fél 6 órakor az Unirea és a Hakoah mérkőznek, előtte fél 4 órakor az ifjúsági csapatok játszanak.

Az aradi Magyar Népközösség magyar tanítók kinevezését kérte a helytartóságtól az állami magyar tannyelvű iskolákhoz

Emlékiratot nyújtottak át Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkárnak

A Magyar Népközösség aradi szervezetének megbízásából folyó hó 13-án délelőtt Návrádi Agoston római katolikus elemi iskola igazgatója és Parecz György dr. ügyvéd dr. Asztalos József, a bányási szervezet főtitkárnak kíséretében kihallgatáson jelentek meg a temesvári királyi helytartóságon. A küldöttséget a távollévő helytartó nevében dr. Ciupe Gheorghe tartományi vezértitkár fogadta. A küldöttség előterjesztette az aradi szervezetnek azt a kérését, hogy a magyar tannyelvű állami iskoláknál megüresedett állásokba magyar nemzetiségű tanítókat nevezzenek ki tekintet nélkül arra, hogy

oklevelüket állami vagy felekezeti tanítóképzőben szerezték. A bányási szervezet nevében dr. Asztalos főtitkár csatlakozott az aradi szervezet kérelméhez, amelyet a küldöttség tagjai írásban is benyújtottak. A vezértitkár jóindulatul hallgatta végig a küldöttség előterjesztését és megígérte, hogy érintkezésbe lép a tartományi helytartóság közoktatási szolgálatával, amelyet utasítani fog, hogy minden egyes esetben ha a kérvényező személye ellen törvényes kifogások nem merülhetnek fel, a magyar tagozatu iskoláknál igyekezzenek magyar anyanyelvű tanítókat alkalmazni.

A Frankfurter Zeitung cikke a délkelet-európai kérdés késedelemnélküli megoldásáról

A néprajzi szempontok szerepe

A Capitala című bucaresti-i lap ismerteti a Frankfurter Zeitung legutóbbi cikkét, amely „Revízió Délkeleten” címmel jelent meg. A lap a román, bolgár és magyar fővárosokból érkezett telelésekkal foglalkozik és megjegyzi, hogy ezek egyelőre még nem mutatják világosan a helyzetet. A cikkíró hangsúlyozza, hogy a közlöni és propagandaszerű megnyilatkozásoknak nem kell befolyásolniuk a felelős körök ítélőképességét. A kiadványi pontokat megadták, az államférfiak pedig sokkal jobban látják a felmerülő problémákat, mint az újságok és a hírügynökségek.

— Franciaország összeomlása — folytatja a Frankfurter Zeitung — maga után vonja a délkelet-európai francia, de egyben az angol befolyás megszűnését is. A titkos dokumentumok nyilvánosságra hozatalával Németország végérvényesen bebizonyította, hogy milyen szerepet játszottak fenn Délkelet-Európa számára. Egészen másképp lárt el Németország és Olaszország, amely arra törekszik, hogy ezen a vidéken megőrizze a békét, amelyet teljesen új alapokra fektetnek. Erre a célra való tekintettel folytatják le a müncheni, salzburgi és római megbeszéléseket, amelyekről részletes közleményeket nem adtak ki. Mindenesetre azonban megállapítható, hogy szem előtt tartották Németország délkelet-európai politikájának alapvonalait. Németország érdekelt abban, hogy megőrizze Délkelet-Európa békéjét és ezek az érdekek egy politikai, mint gazdasági jellegűek. Ugyanakkor Németország olyan

alapokra akarja fektetni Délkelet-Európát, amelyek ennek a vidéknek konszolidálására valószínűleg meg. Ezt a célt nem lehet elérni anélkül, hogy ne vegyék tekintetbe Bulgária és Magyarország revíziós igényeit Dobrudzsával és Erdéllyel kapcsolatban. Az ellátásnak igazságosnak kell lennie és szem előtt kell tartania a jogos kívánságokat és szükségleteket. Németország nem követelheti a konfliktus konkrét megoldását és teljes tárgyalási szabadságot adott az érdekeltektől.

A Capitala ezután a következőkben folytatja a Frankfurter Zeitung cikkének közlését:

— Időközben a tárgyalások megkezdődtek és olyan nehézségekbe ütköztek, amelyek a dolgok természetéből és esetleg geopolitikai akadályokból következnek. Mindenkinek az az érdeke, hogy ezeket a nehézségeket leküzdjék. A román-bolgár probléma könnyebb ugy politikai, mint néprajzi és földrajzi szempontból, így tehát annak megoldása már nem késhet. Magyarország a helyzet már nehezebb, mert Erdély néprajzi feltételei igen bonyolultak. Nem Németország hibája, hogy Románia és Magyarország közötti ellentétet, Rumania, az 1918-as évi szerződés eredménye az volt, hogy kielézték az országok közötti ellentétet. Románia saját magának tesz tényleges szolgálatot, ha késedelem nélkül hozzátérül egy elizgadható megoldáshoz.

— **A szeszitalok és a monopolizált finomított szpiritusz új eladási ára.** Bucuresti A Monitorul Oficial szerdai számában három táblázat jelenik meg a szeszitalok és a monopolizált finomított szpiritusz új eladási áraira vonatkozóan.

— **KISKERESKEDŐK FIGYELMÉBE!** Az aradi és aradmegyei Kiskereskedők Szindikátusa értesíti tagjait, hogy a legújabb rendelkezés szerint a közszükségleti cikkekről szóló árjegyzékek ismét kétszer havonta adandók be. Erre való tekintettel a szindikátus felhívja tagjait figyelmébe arra, hogy már most, augusztus 15-től 20-ig is feltétlenül készítsék el és adják be a szokott módon árjegyzékeiket. Ugy ebben a kérdésben, mint a 2 százalékos nemzeti védelmi illeték ügyében is a szindikátus irodája készséggel rendelkezésre áll a szükséges felvilágosításokkal tagjainak.

— **Kijűnő terméskilátások Mexikóban.** Mexikó. (Rador.) A földművelésügyi miniszter jelentése szerint az 1940. évi terméskilátások rendkívül kedvezőek. Az előzetes becslések szerint a búzatermés 16 százalékkal meghaladja az átlagot, a tengertermés pedig 10 százalékkal.

Szerelem a szabadalmazott **IGNIS kályhabetéteket** 60 százalékos tüzelőanyagmegtakarítással. MAURER ANIAL kályhámester, Bul. Reg. Ferdinand 48., Fekete Bány-udvar.

— **AZ ÉRETTSÉGIN HARMADSZOR IS ELBUKOTTAK ISKOLAI HELYZETÉNEK RENDEZÉSE.** Bucuresti. A nemzetnevelésügyi miniszterium hozzájárult ahhoz, hogy azok a tanulók, akiket az érettség harmadszor is elutasítottak és akik újból beiratkoztak magántanulóként a nyolcadik osztály vizsgákra, 1940. február és június hónapok között pedig a vizsga első részét lejtették, 1940. szeptemberében ugyancsak magánvizsgán véglegesen rendezhessék iskolai helyzetüket.

Hatalmas tűz a vizaknai kőgyárban

Bucuresti. Az „Evenimentul” jelenti, hogy ma délelőtt fél 12 órakor a vizaknai Első Román Kőgyárban tűz ütött ki. A gyárépület, valamint berendezése a lángok martaléka lett. A tűz a gőzkalapácsos teremben keletkezett, egy 700 kg.-os, mintegy 1000 fok hőtartalmu kazánból kifolyó salak következtében. A tüzet még nem sikerült lokalizálni és a kár meghaladja a 20 millió lejt. A tűz következtében 200 munkás marad kenyér nélkül.

— **Elkészült a Dnyeper—Bug-csatorna.** A Dnyeper és Bug közötti 202 kilométeres csatorna, amely a Keleti-tengert a Fekete-tengerral összeköti az elmúlt napokban elkészült. Ennek a csatornának a német—orosz kereskedelmi forgalomban is rendkívül nagy a jelentősége. Az említett csatorna építésénél, 220.000 ember dolgozott. Jelenleg tenár az a helyzet, hogy Kiewből Brestig, vagyis a német—orosz határig, vizitron is lebonyolítható a szállítás. A csatorna megnyitása ünnepélyes keretek között történik meg.

— **A Szabloczky vándordíjas oldbovs-hainoksbán** vasárnap két mérkőzés bonyolítanak le: 9 órakor: Crisana—Hakoah, 10.15 órakor: ATE—Astra meccsek kerülnek lebonyolításra.

— **Hadbírság elé utalnak egy aradi asztalos.** egy nagyvárosi tanárnő és több más személyt. Bucurestiből jelentik: Az állam belső védelméről szóló törvényes rendelkezések és a katonai parancsnokságok körendelesei alapján nemzetelleni büntetést és magyar irredentizmus vádjára miatt a rendőrség vezérigazgató sága haditörvényszék elé utalta Osvát Dezső aradi asztalos Szalma István resciai esztergályost, Sauer Anna temesvári lakost, Nagy Anna nagyvárosi tanárnőt és Penes Sándor háromszéki lakost. Hamis hírek terjesztése miatt katonai hatósági eljárás indul Pána Oza, Dumbi Antal, Mátyás Sándor, Petes Gábor és Back Valentin háromszéki lakosok ellen.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK: PÖLDES gyógyszerész, Str. Eminescu, KÁRPÁTI gyógyszerész, Bul. Reg. Ferdinand, AROZSNYAI gyógyszerész, Piata Avram lancu

A vasárnapi és ünnepnapra kötelező vasúti árukirakodás hatályon kívül helyezését kérik a kereskedők

A vasúti vezérigazgatóság a közelmúltban rendeletet adott ki, amellyel a megérkező áru ünnepnapra és éjszakai raktármentességét fel függesztette. A rendelkezés értelmében az érkező árut késő estig minden körülmények között ki kell rakni, még ha történetesen vasárnap, vagy ünnepnap érkezett is. Ez az intézkedés igen súlyosan érinti a kereskedőket, elsősorban pedig a tüzfakereskedőket, minthogy vasár- és ünnepnapon nem találhatnak munkásokat az áru kirakására. Ennek következtében a kereskedőket fekély terheli, a ren-

delet pedig célját, a vagonhiány enyhítését semmiképpen sem éri el. Ebben az ügyben a temes-tartományi kereskedelmi testületek tüzfakereskedők-csoportja részéről küldöttség kereste fel a székfartóságot, ahol dr. Ciupe Gheorghe főtitkár előtt rámutattak arra, hogy a vasút rendelkezése más előnytelen kijáratásaitól eltekintve, a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény rendelkezéseit is sérti. Erre való tekintettel a kereskedők a rendelet hatályon kívül helyezését kérték.

SPORT KÖZLÖNY

A Minerul és a Gloria csapatai nyerték a Camarasescu és Caracostea tenisz-kupa zóna-döntőit

Aradon vendégszerepel Tanasescu, Caralulis és a két Viziru

A Camarasescu és Caracostea tenisz-kupa zónadöntőit szombaton és vasárnap bonyolították le Lupényben, illetve Aradon és a zónagyőzelmet a Minerul férfi-, illetve a Gloria női csapata szerezte meg.

Lupényban a Gloria vendégszerepelt és a Minerul 3:2 arányban győzte le a Craznic dr. t. nélküli aradi együttest. A döntő eredményei a következők: Gábor-Kuszalik 6:0, 6:0, 6:0, Gábor-Tereanu 6:2, 1:6, 3:6, 6:2, 6:0, Tereanu ragyogóan játszott és kis szerencséjével le is győzhetett volna a kerület kétszervi legjobb játékosát, Tereanu-Cosmovici 4:6, 6:1, 6:3, 6:3, Gábor-Cosmovici-Tereanu, Kuszalik 4:6, 6:3, 6:3, 4:6, 6:3, Kuszalik-Cosmovici w. o.

Aradon a Caracostea kupa zónadöntőjében a Gloria és az AAC hölgyei mérköztek és a Glo-

ria 4:1 arányban győzött. Részeredmények a következők: Albertné-Kovács I. 7:5, 1:6, 6:2, Dombora-Földesi Taci 6:1, 6:1, Albertné, Dombora-Karabellné, Földesi Taci 6:3, 6:0, Dombora-Kovács I. 6:3, 6:0, Földesi Taci-Albertné w. o. A zónaközi mérkőzések első fordulójában a Gloria hölgycsapatának a nagyváradi zóna győztese lesz az ellenfele és a mérkőzés szombaton és vasárnap Aradon kerül lebonyolításra.

Itt írjuk meg, hogy az aradkerületi szövetség meghívására Tanasescu, Caralulis és a Viziru testvérek válaszoltak és közölték, hogy örömmel vesznek részt a versenyeken, amelyeket a kerület Resicán, Temesváron és Aradon rendez. A nagyszabású versenyek augusztus hónap utolsó, valamint szeptember első hetében kerülnek lebonyolításra.

Háromcsoportos B) ligát tervez a központ

Bucuresti. A nemzeti bajnokság A) csoportjában, mint az Aradi Közlöny elsőnek írta meg, 14 csapatos beosztásban kerülnek lebonyolításra a küzdelmek, a B) ligában viszont három csoportot tervez a központ. Az A) ligából kizárt AMTE és TMAC a második, a Carpati pedig a harmadik csoportba kerül, amennyiben elindulnának a B) ligában. Az AMTE-nál már bizonyos, hogy nem vesz részt a B) liga küzdelmeiben, de valószínű, hogy a másik két csapat sem indul a B) divízióban. A terv szerint a B) liga beosztása az alábbi volna:

I. csoport (Dél): 1. Juventus, 2. Franco Romana, 3. Ferroemail, 4. Prahova, 5. Oltul Sepsiszentgyörgy, 6. DVA, Turda (Bucuresti), 8. AS Constanta, 9. ACFR, 10. Olympia Bucuresti.

II. csoport (Nyugat): 1. TMAC, 2. AMTE, 3. Mica, 4. Electrica, 5. Minerul, 6. Kiszsi, 7. Jiul, 8. Vulturii Textila, 9. Metalosport, 10. CFR T. Sev., 11. AMTE, 12. Piski CFR.

III. csoport (Észak): 1. Victoria vagy Universitatea, 2. FC Carpati, 3. Sodronyipar, 4. Cement, 5. Kolozsvári CFR, 6. Vitrometan, 7. Olimpia CFR, 8. Törekvés, 9. MSE, 10. (?)

O Kelen középserűi idővel negyedik Kuvólában. Kelen János, a kiváló magyar hosszútávfutó Kuvólában indult egy 5000 méteres versenyen és közepes idővel negyedik helyen végzett. Az eredmény az alábbi: 1. Tuomi 14 p. 40.2 mp., 2. Sarkama 14 p. 40.6 mp., 3. Pekuri 14 p. 41.8 mp., 4. Kelen 14 p. 44.5 mp., 5. Strömback 15 p. 04.2 mp., 6. Heino 15 p. 08 mp.

O A Ferencváros Szabadkán. A budapesti Ferencváros csapata vasárnap Szabadkán vendégszerepel a SZAK ellen. A budapesti csapat már meg is kapta a beutazási engedélyt a mérkőzésre.

O A svéd kerületi atlétikai bajnokságok során néhány jó eredményt értek el az atléták: 100 m.: Nordin 10.8 mp., 200 m.: Nilsson 22.6 mp., 800 m.: Ohman 1 p. 55.9 mp., 3.000 m. akadály: Arvidsson 9 p. 17.2 mp., diszkoszvetés: Bergh 47.43 cm., kalapácsvetés: Linné 50.66 cm.

Aradi vegyescsapat vendégszereplése Lippán

Lippa-Aradi vegyes 4:2 (2:2)

Lippa, Vasárnap egy aradi kombinált együttes vendégszerepelt Lippán a helyi csapat ellen és a nagy játékerőt képviselő lippai együttes szép játék után győzött, lgv állt fel a két csapat:

Lippa: Raduly-Régner II, Albu-Posa (Risztin), Halbauer, Lupas-Vendely (Perneki II), Régner I, Barbu II, Zoller, Schwartz, Aradi vegyes; Kovács I-Kovács II, Lucian-Crisan, Mandrutoiu, Galut-Igna, Léb, Praszler, Batrin, Araczkai.

A győztes csapat góllajai Barbu II, (3) és Zoller osztozkodtak, az aradiak góllajai pedig Batrin és Araczkai neveihez fűződnek. A lippai együttesből Albu, Halbauer, Lupas, Barbu II és Schwartz, az aradiból Kovács II, Praszler és Batrin tüntek ki. Bíró: Barbu I

Ugyan az Aradi közlönyből!

BRÁDON vendégszerepelt vasárnap az aradi Crisana CFR csapata és a Mica 5:1 arányban győzte le az aradi együttest. A mérkőzés szép küzdelmet hozott és a Mica megérdemelten győzött.

A GENF Servette augusztus 31-én ünnepli fennállásának 50 éves jubileumát. Ugyanakkor ünneplik a bajnokságot is, amely Svájc 1939-40. évi bajnokságát vereség nélkül nyerte meg.

AZ OLASZ és a német atlétikai szövetségek megállapodtak abban, hogy szeptember 15-én Milánóban rendezik meg a két ország közötti visszavágó atlétikai viadalt.

48.20 MÉTERT dobott diszkosszal Miskolcon Horváth II. Ugyanlitt Nadasdy 16.3 mp. elverte a 110 m. gátfutást és 11.1 mp. el a 100 métert.

O AZ AUGUSZTUS 10-11-re tervezett belgrádi „Kis KK” konferenciát, amelyen a jugoszláv megbízottakon kívül Románia és Magyarország kiküldöttjei vettek volna részt, bizonytalan időre elhalasztották.

Rio de Janeiroba érkezett Corbin volt londoni francia nagykövét

Rio de Janeiro. Corbin volt londoni francia nagykövét hajón idegrkezett. Az újságírók kérdésére kijelentette, hogy hangsúlyozni kívánja, miszerint nem de Gaulle tábornok képviselőjeként érkezett Amerikába. Eppen azért mondott le londoni nagykövetei állásáról, mert kimondott ellenfele de Gaulle tábornok politikájának. Rio de Janeiroban — hangsúlyozta Corbin — be fogja várni a Pétain-kormány parancsát.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, AUGUSZTUS 14.

Radio Románia és Radio Bucuresti, 13: Időjelzés, kulturális híradás, a Duna és a Sulina-csatorna vizálási jelentése, étrend, egészségügyi tanácsok művészeti és kulturális hírek, sporthírek, 13.15: Ionel Giurgea zenekarának népi hangversenye, 14: Hírek, 14.30: Keleti zene hangfelvétel, 15: Közlemények, 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat, 20: Időjelzés, 20.15: George Stefanovici moldovai népdalokat énekel, 20.40: Hírek, sporthírek, 22.20: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven, 22.40: Lenita Popovici-Boldur románokat énekel, 23: Beethoven quartet. (Hangfelvétel).

Budapest I, 6.40: Ébresztő, Torna, 8: Hírek, Étrend Hangfelvétel, 11: Hírek, 11.20: és 11.45: Felolvasások, 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat, 13: Hangszó és időjárásjelentés, 13.10: Hangfelvétel, 13.40: Hírek, 14.30: Cigányzene, 15.30: Hírek, 17.15: Népelemzési Bizottság előadása, 17.45: Hírek, 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven, 18.15: Gordonkaszámok, 18.40: Helyszíni riport a nyugati hadszíntérről, Hangfelvétel, 18.55: Hangfelvétel, 19.15: Kellemetlenül zord nyár, Előadás, 20.15: Hírek magyar és román nyelven, 20.25: A rádió szalonzene, 21.15: Politikai asszonyok, Előadás, 21.45: Balatoni képeslap, 22.40: Hírek, 23.10: Éneklő Balaton, 24: Hírek német, olasz angol és francia nyelven, 0.20: Cigányzene, 1.05: Hírek.

Budapest II, 20.30: A Duna forrásától Passauiig, Klenka János dr. felolvasása, 21: Hírek, 21.25: Dvorsák: V. szimfónia, Filadelfiai szimfonikus zenekar, Vezényel Sztokovszky, (Hangfelvétel), 22.15: Művészet és orvostudomány, Pipics Zoltán dr. felolvasása.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 15.

Radio Románia és Radio Bucuresti, 13: Időjelzés, kulturális híradás, a Duna és a Sulina-csatorna vizálási jelentése, étrend, egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sporthírek, 13.15: Vasile Julea zenekarának hangversenye, 14: Hírek, 14.30: Rodica Bujor énekhangversenye, Vasile Julea zenekarának kíséretével, 15: Hírek, közlemények, 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat, 20: Időjelzés, 20.15: Stefan Stari és Emil Filip hangversenye, 20.40: Hírek, 21: Szimfonikus hangverseny hangfelvétel, 22: Hírek, sporthírek, 22.20: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven, 22.40: Liviu Teodor Teclu zongorázik, 20.05: Balettzene hangfelvétel.

Budapest I, 9.45: Hírek, 11: Egyházi ének és szentbeszéd az esztergomi Bazilikából. A szentbeszédet Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás mondja, 12.15: Görög katolikus istentisztelet. A szentbeszédet Antalóczy Kornél mondja, 13.20: Időjelzés, 13.30: Az Operaház zenekara, 14.45: Hírek, 15: Cigányzene, 16: Közvetítés a Szekesiovárosi Katolikus Egyházközségek Gyermeküldő-telépéről, 16.45: Szalonzene, 17.30: Előadás, 18: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven, 18.15: Hangfelvétel, 19.10: Zilahy Lajos előadása, 19.40: A rádió szalonzenekara, 20.15: Hírek magyar és román nyelven, 20.45: Sport eredmények, 21: Nyár a Balatonon, 22.40: Hírek, 23.10: Cigányzene, 24: Hírek német, olasz angol és francia nyelven, 0.25: Tánccelvezetők, 1.05: Hírek.

Budapest II, 12.15: A Melles-zenekar műsora, 20.30: Kadar János énekel, zongorakísérettel, 21: Hírek, 21.25: A rendőrszenekar műsora, 22.30: Milyen a Föld belseje? Kéz Andor dr. felolvasása.

Köszönetnyilvánítás

Köszönet mindazoknak a rokonoknak és jóbarátoknak, ismerősöknek, akik vasárnap délelőtt 11.45 órakor a görögkatolikus templomban résztvettek, drága jó uramnak lelkijüvéért mondott gyászmisén.

Öz. BUGNARIU JANOSNÉ

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az eddig mentesített falusi és városi kereskedők is kötelesek fizetési jegyzéket kiállítani

Kikre nem vonatkozik a 2 százalékos illetékről szóló új rendelkezés

A hivatalos lap augusztus 10-iki számában — mint közöltük — törvényrendelet jelent meg a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték alkalmazásáról szóló törvény, a bélyeg-törvény és a forgalmiadó törvény több rendelkezésének kiegészítéséről. Az új rendelkezésnek a 1941. március 31-ig életbe léptetett 2 százalékos nemzetvédelmi illetéket ezen kívül nemcsak az 50 lejes felüli áruvásárlások és fogyasztások után kell leróni, hanem az 50 lejes aluli összegeknél is, még pedig egy lei fix illeték formájában. Ez azt jelenti, hogy 50 lejig bármilyen formájú vásárlás, vagy fogyasztás után 1 lei nemzetvédelmi illetéket kell felszámítani és leróni. Az 50 lejes felüli eladásoknál és fogyasztásoknál továbbra is 2 százalék a nemzetvédelmi illeték, vagyis például egy 150 lejes vásárlásnál 4 lei az illeték és nem 3 lei.

Az 1 lejes fixösszeget nemzetvédelmi illeték bevezetésével egyidejűleg a minisztérium visszavonta azt az 102.629—1940. számú rendeletét, amely szerint a falusi kereskedők, valamint a patenta fixa ötödik osztályáig terjedő évi jövedelem alapján adózó városi kereskedők nem voltak kötelesek vásárlási bonokat, vagy fizetési jegyzéket kiállítani. Augusztus 10-iktől kezdve tehát minden kereskedő, kivétel nélkül, köteles nemzetvédelmi bélyeggel ellátott bont, vagy fizetési jegyzéket kiállítani minden vásárlás vagy fogyasztás után. Az eddig mentesített kereskedők és vendégipari munkaadók kötelesek fizetési jegyzékfiizeteket beszerezni és a fizetéseket a

penzügyigazgatóságnál, vagy az illetékes adókerületnél láttamoztatni. Ezzel egyidejűleg a kereskedőknek (az összeseknek) el kell látniok magukat megfelelő mennyiségű 1 lejes nemzetvédelmi bélyeggel is. Az 50 lejes aluli vásárlásokról és fogyasztásokról ugyanaból a füzetből (blokkból) kell kiállítani a fizetési jegyzéket, mint az 50 lejes felülieknél.

A törvény és a végrehajtásával kapcsolatban kiadott pénzügyminisztériumi utasítás értelmében

nem kötelesek az egylejes illetékeket behajtani

az 50 lejes aluli eladásoknál azok a házaló kereskedők, akik az eredeti törvény 21-ik szakaszában mentesített árukon kívül még a következő cikkek árusításával foglalkoznak: tők, mag, vagy napraforgómag, kávé, kávé, szőlő, tők, pattogatott kukorica, röhát, alvica (török méz), cukorkák és más édességek, mézestorta és más sütemény, mindenféle mogvoró, gesztenye, sült vagy főtt kukorica, hámozott ujdíó, virág, limonádé és minden más, hasonlóképpen uccai vándorárusok által eladott cikk. Ezek az eladók következőképpen fizetési jegyzékfiizeteket sem kötelesek tartani.

Vándorkereskedők, azaz házalók alatt az olyan eladókat érti a törvény, akik nem állandó helyen (nyitott piachely, vagy bódé) adják el az árujukat, hanem végigmenniük vele a városokban, vagy községekben. Mindezek a házalók kötelesek azonban az általuk eladásra vásárolt áruk után a nemzetvédelmi illetéket megfizetni

= **Uj német-svájc gazdasági megállapodás.** A Svájc és Németország közötti gazdasági tárgyalások sikeresen befejeződtek. A tárgyalások nyomán Svájc jelentős mennyiségű kőszénre kap Németországból. A két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok megkönnyítése érdekében Németország klling alapon kölcsönöket nyújt Svájcnak.

= **Központi Köztisztviselői Hitelintézetet létesítenek.** Bucarestből jelentik: A kormány elhatározta, hogy általános Központi Köztisztviselői Hitelintézetet állít fel. E központi intézmény végleges formában történő megalakításáig a jelenleg működő különböző köztisztviselői hitelintézetek működhetnek.

= **Be kell jelenteni az ellenséges államokban lévő német javakat.** Berlinből jelentik: Kormányrendelet értelmében az ellenséges államokban található német javakat be kell jelenteni, Norvégiát, Hollandiát és Belgiumot azonban nem számítják az ellenséges államok közé, melyek sorába Anglia és Franciaország, továbbá gyarmataik és az angol és francia protektorátus alatt álló mandatárius államok, valamint Egyiptom, Szudán, Irák és Monako tartoznak.

= **Az áru leszállításával kapcsolatos költségmegterhelés után is jár a 2 százalékos illeték.** A kétszázalékos nemzetvédelmi adónak az áruszállítások utáni alkalmazása számos félreértésre adott alkalmat. A temestartományi kereskedelmi testületke szövetsége a napokban érintkezésbe lépett az ellenőrző bizottsággal a félreértések tisztázása céljából. Az ellenőrző bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a gyártóknál leszállított áru szállítási költsége, amellyel a vásárlót megterhelik, még abban az esetben is, ha a szállító utján hajrák be a vételár szerves részét képezi és így utána is fizetni kell a kétszázalékos illetéket.

= **Smét dolgozik a párisi Renault-gyár.** A Temps jelentése szerint a párisi Renault-gépkocsigyár augusztus negyedikén ismét megkezdte tevékenységét.

= **A KÜLFÖLDI NYERSANYAGGAL VALÓ TAKARÉKOSKODÁS ERDEKÉBEN BEVEZETIK A PÓTANYAG HASZNÁLATAT.** A munkaügyi minisztériumban azzal a kérdéssel foglalkoznak, hogyan lehetne egyes külföldről behozott cikkek és főleg nyersanyagok fogyasztását szabályozni. Az első ilyen intézkedés az a pénteken kiadott rendelet, amely szerint a gyapjú és gyapjúfonódák kötelesek a feldolgozandó anyagba bizonyos mennyiségű celofibrát keverni. A nyersanyag megtakarítást más termelési ágakban is bevezetik bizonyos mennyiségű póttanyag kötelező felhasználásával.

= **TIZENKÉT MILLIÓ MÁZSÁVAL KEVESEBB A TAVALYNÁL JUGOSZLÁVIA BÜZATERMÉSE.** Belgrádból jelentik: Az újvidéki gabonatermés jelentősen meghaladta az idén előző évét. Az idei búzatermés 16 millió mázsa lehet, ami a tavalyi 28 millió mázsaival szemben igen nagy visszaesés.

Megkezdődött a Bucaresti-Dunacsatorna építése

Bucaresti. Beszámolunk már arról a nagyszabású tervről, amellyel Bucarestből kikötőváros akarnak létesíteni. A terv alapgondolata az volt, hogy Bucaresttől hajózható csatornával kötik össze a Dunával. Ez a terv 20 évvel ezelőtt vetődött fel. Ez idő alatt az eredeti tervekben több változtatást eszközöltek, most aztán kialakult a végleges forma, de az elvi elgondolás alapja megmaradt. A csatorna építésének megkönnyítéséhez felhasználják az Arges folyót, amely Bucaresttől halad és Olteniánál ömlik a Dunába. A folyó medrét kimélyítik, kiszélesítik és folyását helyenként szabályozzák. A folyót Bucaresttől modern csatornával kötik össze, amelynek végpontján, a város délkeleti oldalán építik fel a kikötőt. A Bucaresti-Duna-csatorna egy a személyforgalom, mint a tehertorgalom lebonyolítására alkalmas lesz. Az építési munkálatokat már megkezdték Ogzezeni falu határában.

= **Félmillió leles kötvénykiadásra vonatkozó ügyelet** hajt végre a Malaxa cső- és acélpipari részvénytársaság. Az N. Malaxa, Uzina de Tuburi si Otelarii S. A. R. 500 millió lei értékben névre szóló kötvényt bocsát ki.

= **Hatóságilag állapították meg Hunyad megyében a mezőgazdasági munkabéreket.** C. Ben gliu ezredes-megyeifőnök és Popescu Octavian ezredes helyőrségparancsnok a napokban rendeletileg állapították meg a mezőgazdasági munkabéreket a következőképpen: 1. Egy kapásnak napi 70—80 lei és élelmezés. 2. Egy kaszásnak napi 130—140 lei és élelmezés. 3. Egy aratóknak napi 90—100 lei és élelmezés. 4. Egy erdőki-termelő munkásnak napi 150 lei élelem nélkül, vagy 75 lei egy köbméter fa vágásáért. 5. Egy lovas fuvarért napi 120 lei, kétlovas fuvarért 350 lei. 6. Kétbkrös fuvarért 300 lei. 7. Egy szántónak napi 400 lei holdanként. Ezekbe a munkabérekbe beleértendő az állatok élelmezése is. Azok a termelők, akik a rekvirálás miatt nem végezhetik be mezői munkájukat, csak felét fizetik az 5. 6. és 7. pontban foglalt munkabéreknek.

— **MEGÁLLAPÍTOTTÁK AZ ŐSZI MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁLATOK IRÁNYVONÁI.** LAIT. A földművelésügyi minisztériumban megállapították az ezévi őszi mezőgazdasági munkálatok irányvonalait. A részletes tervet külön bizottság dolgozza ki. Figyelembe veszik az eddig elkészített terveket és azt, hogy Románia Beszarábiában és Északbukovinában jelentős termelő területeket veszített. A tervnek szerint két és félmillió hektár területet vetnek be búzával, a múlt évi egymillió nyolcszáz ezer hektár helyett. A kukorica termelő területét változatlanul hagyják. Tervebe vették a repcetermelés fokozását, az olajtermelés növelésére, ugyanebből a célból nagyobb területen szándékoznak termelni a napraforgót is. Megállapították, hogy az olajos növények termelése jó hasznot biztosít a termelőknek.

= **Arad megyéből megindult a márványkivitel.** Hosszu szünet után Arad megyéből ismét megindult a márványkivitel. A háború előtt Németország egyik legjobb piaca volt az arad megyei márvány, most pedig német szakkörök ismét érdeklődést tanúsítanak az arad megyei márvány iránt, amelynek kivitele már meg is kezdődött a borossebeskörnyéki bányákból. Az aradi árutőzsdén az elmúlt napokban két üzletkötést jegyeztek be Németországba irányuló márványkivittel kapcsolatban. Az egyik bejegyzés szerint öt rózsaszín márványblokkot adtak el 220—260 márkás köbméterenkénti áron, míg a másik bejegyzés szerint 15 tonna rózsaszín márványt adtak el 180—260 márkás köbméterenkénti áron, borossebesi átlomás átadási hellyel.

= **Az állatkereskedelem szabályozásáról** rendelet törvény jelent meg, amely elrendeli, hogy sem az állatvásárokat, sem a vágóhidakra nem engednek felhozni olyan szarvasmarhát, amelynek hátbőrét a bögöly-álca megtámadta. A bögöly elleni védekezés költségeinek fedezésére a törvény értelmében új illetéket róttak ki. Ezt az illetéket a bögölyár fizetik, még pedig egy leit minden kilogramm készbőr után. A külföldi bőröknél ezt az illetéket a vámhivatalnál szedik be.

= **Hárommillió leit meghaladó veszteséggel zárta mérlegét a Schenker et Co. bucuresti szállítási részvénytársaság.** A Schenker et Co. S. A. R. nemzetközi szállítási vállalat augusztus 22-ikén tartja rendez évi közgyűlést. A közgyűlés elé terjesztendő 1939. december 31-ikén lezárt mérleg szerint a vállalat 20 millió lei részvénytőke és 1.923.499 lei rendes tartalék mellett 1939. évi mérlegét 3.188.387 lei veszteséggel zárta. Ez a veszteség az európai háború folyamán bekövetkezett szállítási akadályokkal nagyarazható.

= **Cégeket csak egy cégtábla után lehet megadóztatni.** A semmítőszék a közigazgatási törvény 167. szakaszával kapcsolatban kimondta, hogy a cégeket csak egy cégtábla után lehet megadóztatni, mert nem annyi cég van, ahány tábla, hanem csak annyi, amennyi be van jegyezve a kereskedelmi cégkönyvbe. Tekintet tel pedig arra, hogy a céget csak mint jogi személyt lehet az illetékekkel megírni, a törvény szerint tehát csak egy ízben. Ugyanez a megállapítás vonatkozik az egészségügyi ellenőrzési illetékekre is, mert ha a cégnek több ingatlan is van, az egy vagyoni egységben képezi a cég vagyonát és nem külön-külön, így az egész vagyonegység egy ízben terhelhető meg a cégtábla adóval.

= **Kisiparosok betegsegélyzői fellebbezése 15 nap után sem évül el.** A pitesti betegsegélyző pénztár mellett működő itélőbizottság elutasította egy kisiparosnak a büntetés megsemmisítésére irányuló fellebbezését azzal az indokkal, hogy miután azt 15 napon túl adta be, elévült. A döntés ellen az iparos a döntőbizottsághoz folyamodott, ahol arra hivatkozott, hogy a betegsegélyző törvény 48. szakasza értelmében a 15 napos határidő csak a fizetési listával dolgozó nagyvállalatokra vonatkozik. A központi bizottság helyt adott a kisiparos fellebbezésének, minthogy a kisiparosok fellebbezésének beadására az 1933. évi betegsegélyző törvény nem ír elő határidőt.

= **Liszt- és kenyérhiány Háromszék megyében.** Az utóbbi napokban Háromszék megye egyes területein és a megyezékhelyen liszt- és kenyérhiány mutatkozott. Ennek okát főleg a szállítási viszonyok megnövekedésével magyarázzák. A megyében ugyanis kifogyott a buza és az új termést még csak most aratják. A malmosok ellenben már hónapokkal ezelőtt gondoskodtak a piac ellátásáról és e célból nagymennyiségű buzát kötöttek le, főleg az okirállyal rendelkező piacokon. A vagonhiány miatt azonban a lekötött terményt nem tudták idejében leszállítani és a piac kenyérrrel, illetve liszttel való ellátása ezért nehezedett meg. Remény van azonban rá, hogy néhány napon belül megoldódik a kérdés és a közönség szükségleteinek zavar-talan ellátását sikerül biztosítani.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

Legujabb jelentéseink:

Filoff bolgár kormányelnök:

„Nyugalom és hidegvér szükséges, biztos vagyok benne, hogy minden a legkedvezőbben oldódik meg“

Szofia. Filoff bolgár miniszterelnök a sajtó képviselői előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Nyugalomra és hidegvérre van szükség, mert csak ebben a légkörben lehet igazságos elhatározásokra jutni és fontos problémákat számunkra kielégítő módon elintézni. A bolgár nép meg lehet győződve arról, hogy kormánya mindent megtesz az ország érdekeinek megvédésére és semmit nem téveszt szem elől, ami a napirenden levő igen fontos problémák méltó megoldását illeti. Természetükénél fogva, igen komplikált kérdésekről van szó és azok ezért nem oldhatók meg két-három nap alatt, mint ahogy azt sokan elképzelik. Biztos vagyok azonban abban, — folytatta nyilatkozatát a bolgár miniszterelnök, — hogy minden a legjobban és legkedvező-

ben oldódik meg. A türelmetlenség csak káros lehet és semmilyen esetben sem jelenthet hasznot. Ezt tudja jól a bolgár nép és meggyőződése, hogy a türelmét népem meg fogja arizni a mai időkben is, hogy nyugodtan bevárhassa ezekben a kérdéseknek végérvényes rendezését.

A Zaria című lap értesülése szerint a problémák megoldása kedvezően halad előre és mindent meg kell tenni, amint azt a bolgár nép cselekszi is, hogy a dolgok lefolyása a két állam közötti legbarátságosabb légkörben történjék meg, mert ez a barátság csak előnyt jelenthet mindkét nemzet számára.

A bolgár miniszterelnök ezután arról beszélt, hogy most készültek el a tervek a bolgár ifjúság újraszervezésével kapcsolatban.

A nankingi kormány az USA Kinában lévő csapatainak visszavonását követeli

Sanghai. Az angol csapatoknak Kinából történő visszavonulása tervszerűen történik az amerikai csapatok ellenben tovább ott maradnak. Augusztus 15-én nagyobb tanácskozások lesznek az összes idegen csapatok főparancsnokai között. A nankingi kormány fel-

szólította az amerikai csapatok főparancsnokát, hogy az angolok példájához hasonlóan vonja ki csapatait Kinából. A kérés nagy szenzációt kelt, mert a japánok eredeti kívánsága csak az volt, hogy a hadviselő államok hadiegységei hagyják el Kinát.

A megszünt pártok egyes tagjai még nem engedett politikai tevékenységet fejtenek ki

Szigoruan eljárnak mindenki ellen, aki a Nemzet Pártjával ellenkező magatartást tanusít

Bucuresti. Hivatalosan jelentik: A belügyminisztérium megállapította, hogy a megszünt politikai pártok egyes tagjai olyan magatartást tanusítanak és olyan politikát folytatnak vagy propagálnak, amely nemcsak hogy nem illeszkedik az ország egyetlen totális politikai pártjának eszméjéhez, hanem azza-

ll. A belügyminisztérium minden ilyen személyt vagy az ilyenekkel összeköttetésben állókat a legnyomatékosabban figyelmezteti, hogy az ez évi június hó 22-én alakított egyetlen politikai szervezet a totális eszmét képviselő Nemzet Pártjával szembeni mindennemű magatartás, vagy tevékenység az ország rend-

galma és biztonsága ellen irányul és ezért az ilyen magatartást követőkkel szemben a megfelelő büntető rendszabályokon kívül olyan intézkedést is foganatosítanak, hogy a szóbanforgó személyeket kényszerlakhelyre szállítsák.

Ujabb selejtező-mérkőzéseket határoztak el a Comitetul Federal kedd esti ülésén

Bucuresti. A Comitetul Federal kedden este városi ülést tartott, amelyen még mindig a nemzeti bajnokság A) csoportjának kérdése szerepelt fő-műsor-számként. Hosszas vita után úgy határoztak, hogy a már kiüzött Universitatea-Victoria selejtező mérkőzésen kívül még több selejtező mérkőzést tüznek ki az A) ligába való bekerülésért és pedig a brádi Mica a nagyváradi Crisánával játszik augusztus 18-án selejtezőt, a bucuresti-i Juventus pedig vagy a galati-i Gloria CFR, vagy az FC Craiova ellen fog játszani minősítő. A Crisanan kívül tehát a Gloria CFR és az FC Craiova helyzete is bizonytalanná vált, mint új pályázók viszont a Mica és a Juventus kerültek előtérbe.

Pétain tábornagy rádióbeszéde Franciaország időszerű kérdéseiről

Vichy. Pétain marsall, francia államfő kedden este a francia rádióban beszédet mondott, amelynek során a francia közigazgatásról, a családi élet felkarolásáról és a közoktatás szükséges reformjairól beszélt. Pétain ismertette a terveket az élelmezési ellátással, a menekültek visszatelepítésével és a fiatalok jövőjének kiépítésével kapcsolatban, majd elmondta, hogy az engedély a kormányhoz Párisba való visszaköltözésére vonatkozólag már nem késhet soká.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

LONDON. A Newyork Times szerint londoni kereskedelmi körökben teljes a pánik. Minden üzlet és befektetés megszűnt.

BERLIN. Az angol repülők ma 4 bombát dobáltak egy amszterdami kórházra, melynek tetefelén alappon hatalmas vörös kereszt volt. A bombák egyike a kórház kertjébe zúhart míg egy másik bombá felgyújtott egy kórház melletti lakóházat.

SANGHAI. Az ausztráliai nagy repülőszerecsenlenség a közvéleményben mély benyomást keltett, mert megfosztotta az országot felelős vezetőitől éppen abban a fontos időszakban amikor Ausztrália fokozta haditevékenységét Anglia oldalán. A katasztrófnak súlyos politikai következményei lesznek Ausztráliában.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1933 július 13-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fűrdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A lenti rendelet értelmében az apróhirdetés: az előre fizetendő

OKTATÁS

Nyugalmazott állami tanár középiskolai tanulók magyar és német tanítását vállalja. Cim a kiadóhivatásban. 3757

Érettségizett urilány kereskedelmistákat pótvizsgára vagy felvételre felkészítéssel előkészít. Cim és telefonszám a kiadóban. 3791

ALKALMAZÁST KERES

Nyugalmazott fémpárti művezető, nagy gyakorlattal, állást keres. Cim a kiadóban. 3783

ALKALMAZÁST NYER

Jóllövő mindenek azonnali belépésre kerestetik. Cim a kiadóban.

Perfekt bejáró-szakácsnőt keresek. Bul. Carol 50., I. em. 4. 3760

Keresek bejáró-takarítónőt, csak délelőtre, Str. Consistorului 42. 3785

Kétfőt azonnalra felvétetik. Sándor könyvkereskedés. 3782

Könnyebb ápoláshoz értő rendes leány teljes ellátással felvétetik. Bul. Drazăna 14., I. 4. 3789

Jóllövő szakácsnőt keresek zepember 1-re. Lusztig Str. Gheorghe Popa 15. 3780

LAKÁS

Háromszobás lakás, teljes komforttal, központi fűtéssel, azonnalra kiadó. — Háromszobás lakás, teljes komforttal, központi fűtéssel, november 1-re kiadó, évi 36.000. — bérért minden mellékdíjjal és fűtődíjjal együtt — Négy szobás lakás előnyös ár mellett kiadó. Kálmánbérház, Piața Catedralei No 5 3727

VÉTEL-ELADÁS

Jókarban levő hálószoba eladó, esetleg lakással együtt áradó. Cim: Str. Badea Cărtan 22.

Keresek jóállapotban levő hordókat, zsirnak, 100—300 literig, kedvező áron, Wagner, Păncota. 3790

Egy 3+1 Iron-rádió sürgősen eladó 3800 leuért. Cim a kiadóban. 3787

Zongora, Franz Trischka, Wien. olcsón eladó. Bul. Reg. Ferdinand 19., Hansa. 3788

Gázparherd, kétsüfős, négykarikás, eladó. Cim a kiadóban. 3786

Rendkívül olcsón eladók nőiruhák fekete kabát, butorok, háztartási cikkek. Cim a kiadóban.

Valódi Purgly-dinnyét

és friss jó gyümölcsöt

Wagnernénál

vehet. Minorita templommal szemben

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozathoz. KÖLCSONÖK elsőhelyi betáblázásra. HATSCHER ingatlanforgalmiroda. Arad Bul. Carol 46 (Lakás agyanott) Telefon: 26—95. 1505

Eladó Arad-Hegyalján

25 kat. hold birtok (8 hold szőlő, a többi szántó) cca 400 hl. prima ászokhordó, 1100 hl. cementhordó, hidraulikus prés stb., összesen 1.200.000 leu. — Cim a kiadóban. 3768

KÖLÖNFELEK

Rentábilis üzlethez társat vagy finanszírozót keresek. Átíratok. Úz. c. jeligére a kiadóba. 3779

Irógépek, National-kasszák javítását jutányosan vállaljuk Erika főgépszakúzet. Str. Alexandri 5 tel. 13—93 3500

Olcósági hullám a TEMPO bizományi üzletben

Wischer üzlet pártia. Porszivó 2500 3 ajtós fehér szekrény 1900 zöld vaságy, 3 ajtós szekrény 1400 zongoraszekék nádülés sel 160, irattartó 100 mahagoni ebéd, 15 7500, bőrirtató 150 álló útkör 1450, ágy- és sodronybetét 200 testelt ágy és szekrény 930, állófogas 900 előszoba fal 900, rézagy sodrony és matrac 4500, Schöberl ágy 800, fehér fűrdőszoba faliszekrény 200, fehér kredenc kozmetikai üzlet, be, vagy fodrásznak 1150 fehér porcellán, mosdókészlet vasállvánnyal 700, betegápolószék 1150, 4 drb ártítozott szék 580 Kassák-zongora iskolai padgyermekszék 500, sportkocsi 2300

Zálogkölcsonöket közvetítünk a temesvári zálogházba, elintézésig előleget adunk. Zálogcéduláit megvásároljuk.

Hirdessen az Aradi Közlönyben